

ILŪKSTES NOVADA

ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA

2013.-2030.GADAM

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija izstrādāta Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā projekta Nr.1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/005 "Ilūkstes novada pašvaldības attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana un novada attīstības programmas 2013. – 2019.gadam izstrāde" ietvaros. Izstrādātājs: SIA „Reģionālie projekti”

SATURA RĀDĪTĀJS

SAĪSINĀJUMI	3
ATTĒĻU UN TABULU SARAKSTS.....	4
IEVADS	5
1. ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANA UN DOKUMENTA SASTĀVS.....	6
2. ĪSUMĀ PAR ILŪKSTES NOVADU	7
3. PAŠREIZĒJAS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMA KOPSAVILKUMS.....	9
STRATĒGISKĀ DAĻA	12
4. STRATĒGISKĀS PLĀNOŠANAS ELEMENTI.....	13
5. IEDZĪVOTĀJU REDZĒJUMS PAR ILŪKSTES NOVADU 2030.GADĀ	14
6. VĪZIJA	16
7. STRATĒGISKIE MĒRĶI.....	18
8. ILGTERMIŅA PRIORITĀTES	19
9. EKONOMISKĀ SPECIALIZĀCIJA	20
10. ILGTERMIŅĀ SASNIEDZAMIE REZULTĀTI	21
11. SASKAŅOTĪBA	21
TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA	23
12. APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA UN PAKALPOJUMU KLĀSTS	24
12.1. Reģionālas nozīmes centrs.....	25
12.2. Novada nozīmes centrs	27
12.3. Vietējas nozīmes centri	28
12.4. Lauku apdzīvojuma centri	28
12.5. Lauku sētās/viensētas	29
12.6. Pilsētu un ciemu specializācija.....	29
12.7. Funkcionālās saites	29
12.8. Vadlīnijas apdzīvojuma un attīstības plānošanai	31
12.9. Vadlīnijas teritorijas plānojumam	32
13. GALVENIE TRANSPORTA KORIDORI UN INŽENIERKOMUNIKĀCIJAS	33
13.1. Vadlīnijas transporta un inženierkomunikāciju attīstībai un plānošanai	35
13.2. Vadlīnijas teritorijas plānojumam	36
14. NOZĪMĪGĀKĀS FUNKCIONĀLĀS TĒLPAS UN VADLĪNIJAS TO ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI	37
14.1. Lauksaimniecības attīstības teritorijas	38
14.2. Tūrisma un dabas teritorijas.....	38
14.3. Ražošanas teritorijas	41
14.4. Mežsaimniecības attīstības teritorijas	41
14.5. Derīgo izrakteņu teritorijas	42
14.6. Mozaīkveida izmantošanas teritorijas	42
14.7. Ilūkstes un Subates pilsētu telpiskā struktūra	43
15. TĒLPISKĀS PERSPEKTĪVAS ATTĪSTĪBAS VIRZIENI	45

SAĪSINĀJUMI

CSP – Centrālā Statistikas pārvalde

IAS – Ilgtspējīgas attīstības stratēģija

IP - ilgtermiņa prioritāte

LVL – Latvijas Lats

MK – Ministru Kabinets

NVO – nevalstiskā organizācija

PMLP - Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

SAI – Sociālās aprūpes iestāde

SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību

SM – stratēģiskais mērķis

TIC – tūrisma informācijas centrs

TV - televīzija

VID - Valsts ieņēmumu dienests

VRAA - Valsts reģionālās attīstības aģentūra

VZD – Valsts zemes dienests

ATTĒLU UN TABULU SARAKSTS

Attēls 1: Ilūkstes novada IAS sastāvs	6
Attēls 2: Ilūkstes novada ģeogrāfiskais novietojums	7
Attēls 3: Infografika	11
Attēls 4: Stratēģiskās plānošanas elementi	13
Attēls 5: Stratēģiskie mērķi	18
Attēls 6: Ilgtermiņa prioritātes.....	19
Attēls 7: Ekonomiskā specializācija	20
Attēls 8: Perspektīvā apdzīvojuma struktūra.....	25
Attēls 9: Perspektīvās pakalpojumu saites	30
Attēls 10: Galvenie transporta koridori un inženierkomunikācijas	34
Attēls 11: Funkcionālās telpas	37
Attēls 12: Ilūkstes un Subates pilsētu attīstības teritorijas	44
Tabula 1: Ilgtermiņā sasniedzamie rezultāti	21
Tabula 2: Saskaņotība ar "Latvija 2030"	21
Tabula 3: Saskaņotība ar Latgales stratēģiju 2030	22
Tabula 4: Pieejamo pakalpojumu klāsts reģionālas nozīmes centrā.....	26
Tabula 5: Pieejamo pakalpojumu klāsts novada nozīmes centros.....	27
Tabula 6: Pieejamo pakalpojumu klāsts vietējas nozīmes centros	28
Tabula 7: Pieejamo pakalpojumu klāsts citos ciemos.....	28
Tabula 8: Attīstības centru specializācija	29

Dokumentā izmantoto fotogrāfiju avots: Ilūkstes novada pašvaldība

IEVADS

1. ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANA UN DOKUMENTA SASTĀVS

Attīstības plānošana ir principu, mērķu un to sasniegšanai nepieciešamo rīcību izstrāde nolūkā īstenot politiski noteiktas prioritātes un nodrošināt sabiedrības un teritorijas attīstību¹.

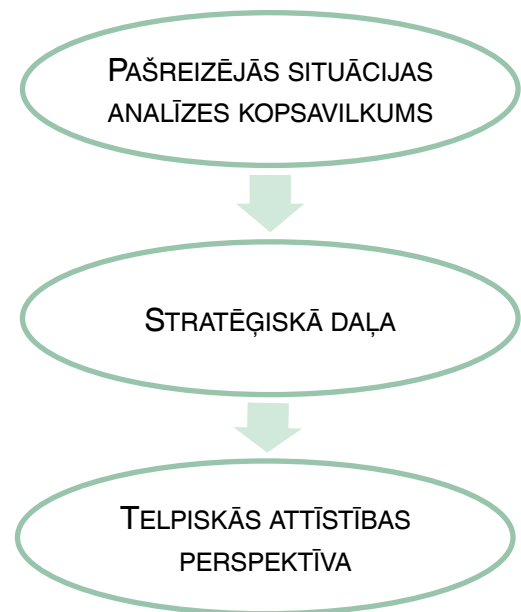
Attīstības plānošanas procesā tiek apzināti un novērtēti novada rīcībā esošie resursi, piedāvāti risinājumi to efektīvai un ilgtspējīgai izmantošanai, mērķtiecīgi plānotas rīcības un investīcijas, kā arī sekmēta teritorijas atpazīstamība.

Ilgspējīgas attīstības stratēģija ir **ilgtermiņa** teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva². Šis dokuments ir **hierarhiski augstākais** vietējās pašvaldības attīstības plānošanas dokuments

Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2030.gadam (*turpmāk – Ilūkstes novada IAS*) parāda pašvaldības iespējamo un vēlamu turpmāko izaugsmi, kā pamatā ir savstarpēji saistītu nozaru attīstība, kā arī tās ietekmi uz apkārtnējo teritoriju attīstību.

Ilūkstes novada IAS veido sekojošas sadaļas:

- › pašreizējās situācijas analīzes kopsavilkums (*detalizētāks pašreizējās situācijas raksturojums sagatavots kā atsevišķs sējums*),
- › stratēģiskā daļa,
- › telpiskās attīstības perspektīva.

Attēls 1: Ilūkstes novada IAS sastāvs

Dokuments izstrādāts, ievērojot Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (Latvija 2030) un Latgales stratēģijā 2030, kā arī Latgales plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos noteiktos ilgtermiņa attīstības mērķus un prioritātes.

Citus novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentus (attīstības programmu, teritorijas plānojumu, lokālplānojumus, tematiskos plānojumus u.c.) izstrādā saskaņā ar pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju.

¹ Attīstības plānošanas sistēmas likums, 3.pants

² Teritorijas attīstības plānošanas likums, 1.pants

2. ĪSUMĀ PAR ILŪKSTES NOVADU

NOVADA TERITORIJAS PLATĪBA³

646,6 km²

PASTĀVĪGO IEDZĪVOTĀJU SKAITS⁴

7877

APDZĪVOJUMA BLĪVUMS⁵

12,2 cilvēki uz 1 km² teritorijas

ADMINISTRATĪVAIS CENTRS

Ilūkste

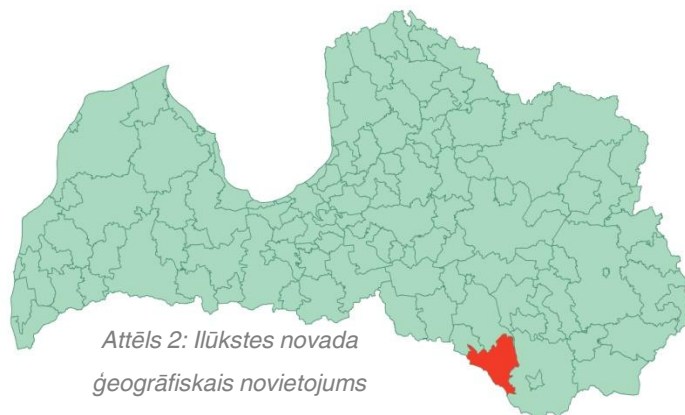
ĢEOGRĀFISKAIS NOVIETOJUMS

Ilūkstes novads atrodas Latvijas dienvidaustrumu daļā - vēsturiskajā Sēlijas novadā, Daugavas kreisajā krastā.

Novads robežojas ar Aknīstes, Jēkabpils un Daugavpils novadiem un Lietuvas Republiku. Administratīvā centra attālums līdz Daugavpilij – 25 km, līdz Rīgai – 250 km.

APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA

Ilūkstes novads izveidots 2003.gadā, apvienojot Ilūkstes pilsētu ar Pilskalnes, Šēderes un Bebrenes pagastiem. 2009.gadā administratīvi teritoriālās reformas rezultātā novadam pievienots Dvietes pagasts, Eglaines pagasts un Subates pilsēta ar lauku teritoriju. 2010.gadā Subates pilsētas lauku teritorijai piešķirts tās vēsturiskais nosaukums - Prodes pagasts. Lielākās novada apdzīvotās vietas ir Ilūkstes un Subates pilsētas.

Attēls 2: Ilūkstes novada ģeogrāfiskais novietojums

TERITORIJAS ATTĪSTĪBA

Novada teritorijas attīstības līmeņa indekss (pēc 2011.gada datiem⁶) ir -0,661. Starp visiem Latvijas 110 novadiem Ilūkstes novads ieņem 85.vietu.

ILŪKSTES NOVADS SĒLIJĀ

Lai gan Ilūkstes novads ietilpst Latgales plānošanas reģionā, tā kultūrvēsturiskā piederība ir Sēlijai, un attiecībā uz to joprojām novērojams iedzīvotāju patriotisms. Tieši Ilūkstē 1995.gadā dibināta Sēlijas asociācija. 2012.gada nogalē tika nodibināta Sēlijas novadu apvienība, kuras sastāvā ietilpst arī Ilūkstes novads.

DABAS RESURSI

47% novada teritorijas aizņem lauksaimniecībā izmantojamās zeme, 39% - meži. Novads robežojas ar Daugavu un ir bagāts ar ezeriem. Lielākie ezeri – Dvietes, Lielais Subates, Mazais Subates, Galiņu un Skuķu ezers. Citas lielākās upes – Dviete, Līčupe. Teritorijā atrodas Dvietes palienes dabas parks, aizsargājamo ainavu apvidus „Augšzeme”, 8 dabas liegumi, 12 mikroliegumi.

³Latvijas Republikas administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību zemes pārskats uz 2012. gada 1. Janvāri, VZD

⁴Pastāvīgo iedzīvotāju skaits statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados uz 2012.gada sākumu, CSP

⁵Administratīvais iedalījums un iedzīvotāju blīvums 2012.gada sākumā, CSP

⁶ MK noteikumi Nr.371 "Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 25.maija noteikumos Nr.482 "Noteikumi par teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas kārtību un tā vērtībām"

GALVENIE AUTOCEĻI

Teritoriju šķērso 4 valsts reģionālie autoceļi P70 Svente–Lietuvas robeža (Subate), P71 Pievedceļš Ilūkstei, P72 Ilūkste–Bebrene–Birži un P73 Vecumnieki–Nereta–Subate.

IZGLĪTĪBA, KULTŪRA UN SPORTS

Ilūkstes novadā ir viena pirmsskolas izglītības iestāde ar 3 filiālēm, trīs vidusskolas, divas pamatskolas, viena profesionālās izglītības iestāde, divas izglītības iestādes ar profesionālo ievirzi (mūzikas skola un sporta skola), viena speciālās izglītības iestāde un viena interešu izglītības iestāde.

Kultūras un atpūtas pasākumi norisinās 6 novada kultūras namos (Ilūkstē, Bebreņē, Dvietē, Eglainē, Subatē un Šēderē). Novadā kopā ir 8 bibliotēkas.

Ilūkstes novadā ir plašas sporta tradīcijas, sporta infrastruktūra pieejama Eglainē, Ilūkstē, Bebreņē, Subatē un Šēderē.

VESELĪBAS UN SOCIĀLIE PAKALPOJUMI, DROŠĪBA

Veselības aprūpes pakalpojumus sniedz SIA "Veselības centrs Ilūkste", kas ir vadošā veselības aprūpes iestāde novadā, SIA "Veselības un sociālās aprūpes centrs "Subate"", Bebrenes un Eglaines feldšeru punkti, Šēderes pagasta feldšeru punkts, Dvietes lauku ambulance.

Novadā ir dienas aprūpes centrs personām ar garīgas attīstības traucējumiem „Fēnikss”.

Sociālo pakalpojumu sniegšanu nodrošina Sociālais dienests, kura pārraudzībā darbojas Ģimenes atbalsta un krīžu centrs. Ilgstošos sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pilngadīgām personām un personām ar kustības traucējumiem sniedz

Jelgavas Diecēzes Subates Romas katoļu draudzes SAI „Miera nams”.

EKONOMIKA

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz 1 iedzīvotāju 2011.gadā – 161,5 LVL.

2011.gada martā ekonomiski aktīvi bijuši 46,6% novada iedzīvotāji vecumā no 15 gadiem. Bezdarba līmenis 2012.gada 31.oktobrī - 11,2%.

Raksturīgākās ekonomikas nozares Ilūkstes novadā ir lauksaimniecība, mazumtirdzniecība, kokapstrāde, mežistrāde.

NOZĪMĪGĀKIE APSKATES OBJEKTI

- › Muzeji (*Novadpētniecības muzejs Ilūkstē; Karošu muzejs – Sietkovska privātkolekcija „Ilzes” Šēderes pagastā; Gotharda Fridriha Stendera muzejs Eglaines pagastā, piemiņas akmens; Subates muzejs; Dvietes pagasta novadpētniecības materiālu krātuve*);
- › Dabas parks „Dvietes paliene” (Dvietes pagastā);
- › Paula Sukatnieka vīnkopības un selekcijas centrs (Dvietes pagastā);
- › Grāfu Plāteru - Zībergu Bebrenes muižas pils (Bebrenes pagastā);
- › Bebrenes muižas parks (Bebrenes pagastā);
- › Akmeņupes dabas taka (Bebrenes pagastā);
- › Dabas liegums „Pilskalnes Siguldiņa” meža ainavu parks;
- › Ūdenstilpes: *Dvietes ezers, Ilzines ezers, Kamiņčas ezers, Ombergas ezers, Puru ezers, Skuķu ezers, Šarlotes ezers*;
- › Upes: *Akmeņupe, Alkšņupīte, Daugava, Dviete, Eglaine, Ilūkste, Ilzupīte, Kazupe, Lašupīte, Līčupīte, Munda, Pļepovka, Rauda, Rupsīte, Viesīte*.

3. PAŠREIZĒJAS SITUĀCIJAS

RAKSTUROJUMA KOPSAVILKUMS

Ilūkstes novada iedzīvotāju skaita dinamika ir negatīva. Pēdējo 12 gadu laikā novada teritorijā pastāvīgi dzīvojošo skaits samazinājies par 26,8%. 2012.gada sākumā reģistrēto iedzīvotāju skaits (pēc PMLP iedzīvotāju reģistra datiem) novadā kopā bija 8840, savukārt faktiski novadā dzīvojošo skaits (pēc CSP datiem, pamatojoties uz 2011.gada tautas skaitīšanu) - 7877. Negatīvi ir gan dabiskās kustības, gan ilgtermiņa migrācijas rādītāji. Pēc teritorijas attīstības indeksa, Ilūkstes novads ieņem 85.vietu starp visiem 110 Latvijas novadiem.

Ilūkstes novads administratīvās teritorijas ir funkcionāli vienotas, ar izdevīgu ģeogrāfisko stāvokli, plašu ceļu tīklu, dzelzceļu un izteiktu attīstības centru – Ilūksti. Pagasti ir novada stratēģiskie atbalsta punkti, kur pieejamas daudzveidīgas izglītības, kultūrvēstures, dabas izpētes, rekreācijas un ekotūrisma iespējas.

Ilūkstes novads ir viens no Latgales plānošanas reģiona novadiem, tomēr to vislabāk raksturo tieši Sēlijas kultūrvēsturiskais reģions un identitāte. Ņemot vērā ģeogrāfisko novietojumu, novadam ir izteiktas funkcionālās saites ar Daugavpils pilsētu, kur ikdienā strādāt un saņemt dažādus pakalpojumus dotas liela daļa novada iedzīvotāju.

Novada pārvaldība ir kompakta, novadā darbojas 22 pašvaldības iestādes un 31 to struktūrvienība. Pašvaldībai ir veiksmīgi attīstīts "vienas pieturas aģentūras" princips, tomēr atsevišķās jomās vērojama starpnozaru sadarbības trūkums. Aktīvas ir sabiedriskās organizācijas, kas piedalās projektu īstenošanā. Novada zīmols un atpazīstamība Latvijā ir salīdzinoši mazattīstīta.

Labi attīstīts ir izglītības iestāžu tīkls un daudzveidīgs izglītības piedāvājums, kuru kopā nodrošina 12 izglītības iestādes t.sk. profesionālās izglītības iestāde Bebreņē. Sekmīgi darbojas mūzikas skola, sporta skola, kā arī mākslas skolas filiāle.

Ilūkstes novadu raksturo plašās sporta tradīcijas un sasniegumi sportā, jo īpaši futbolā un vieglatlētikā. Vairums sporta infrastruktūras objektu atrodas izglītības iestādēs, novadā nav sporta kompleksa, kas uzskatāms par trūkumu. Vietējā kultūras dzīve tiek organizēta kultūras namos Bebreņē, Dvietē, Eglainē, Subatē, Šēderē un Ilūkstē. Plaši pieejami ir sociālās aprūpes pakalpojumi, nozīmīgākā veselības aprūpes iestāde ir veselības centrs „Ilūkste”. Novadā nav pašvaldības policijas.

Ilūkstes novads ir bagāts ar dabas resursiem – lauksaimniecībā izmantojamām zemēm, smilts un kūdras atradnēm, mežiem, nozīmīgām ūdenstecēm (piem., Daugava) un vairākiem ezeriem.

Novadā ir Eiropas nozīmes dabas teritorijas, ar plašu aktīvās atpūtas un dabas tūrisma piedāvājumu - putnu vērošanu dabas parkā „Dvietes paliene”, izturības pārbaudi dabas parka „Pilskalnes Siguldiņa” nogāzēs, vides ekspedīcijām „Dvietes senlejā” u.c. aktivitātēm.

Lai gan autoceļu tīkls ir pieejams, tā tehniskais stāvoklis ir nolietojies – tas būtiski ietekmē iedzīvotāju mobilitātes iespējas un kvalitāti, kā arī ir uzņēmējdarbību bremsējošs faktors. Novada teritoriju šķērso maģistrālais naftas vads un dzelzceļa līnija, kur tiek veikti tikai kravas pārvadājumi. Salīdzinoši slikta ir elektronisko pakalpojumu, kā arī elektroenerģijas pievades kvalitāte.

Centralizēti komunālie pakalpojumi pieejami abās pilsētās un vairumā ciemu, tomēr nolietojusies ir inženiertehniskā infrastruktūra.

Nozīmīgākie iepriekšējos gados realizētie projekti galvenokārt īstenoti novada tehniskās infrastruktūras attīstīšanā – ceļu satiksmes drošības uzlabošanā, energoefektivitātes pasākumu īstenošanā, dažādu teritoriju un objektu labiekārtošanā. Veikta ceļu satiksmes drošības uzlabošana Ilūkstē un Šēderē, īstenoti ielu rekonstrukcijas projekti Ilūkstē, veikta siltumenerģijas ražošanas iekārtu nomaiņa un katlu mājas rekonstrukcija Subatē, īstenoti kompleksi energoefektivitātes pasākumi Ilūkstes novada pašvaldības ēkās, siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas pasākumi Bebrenes Profesionālās vidusskolas ēkās u.c. projekti. Vairāki būtiski projekti īstenoti kultūras tūrisma jomās – aprīkojuma iegāde dabas liegumam „Pilskalnes Siguldiņa”. Tāpat īstenoti pārrobežu sadarbības projekti gan vides kvalitātes uzlabošanai, sociālās vides stiprināšanai un tūrisma attīstības veicināšanai.

Par ekonomiski aktīviem var uzskatīt 46,6% novada iedzīvotājus, no kuriem 35,7% ir nodarbinātie, bet pārējie 10,9% - bezdarbnieki un darba meklētāji.

Populārākie uzņēmējdarbības veidi – lauksaimniecība, mežsaimniecība, kokapstrāde, metālapstrāde, naftas produktu transportēšana, mazumtirdzniecība.

Ņemot vērā pašreizējos resursus, novadam ir plašs kultūrtūrisma un dabas tūrisma, loģistikas, lauksaimniecības un amatniecības attīstības potenciāls, iespēja attīstīt pārrobežu sadarbību un sadarbību ar Sēlijas reģiona pašvaldībām.

Viens no būtiskākajiem novada draudiem ir iedzīvotāju skaita samazināšanās, kas tieši ietekmē visu pārējo jomu tālāku attīstību. Iedzīvotāju maksātpēja ir zema, augsts ir bezdarba līmenis, bet vienlaicīgi trūkst kvalificēts darbaspēks.

Lai nodrošinātu iedzīvotāju skaita saglabāšanos un ekonomisko attīstību, nepieciešams pilnveidot vietējās uzņēmējdarbības atbalsta sistēmu, stiprināt novadā pieejamās profesionālās izglītības kvalitāti un piedāvājumu, attīstīt tehnisko infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi visās jomās. Neskatoties uz to, daudzi pasākumi veicami nevis vietējā, bet reģionālā un nacionālā mērogā, jo atsevišķiem pasākumiem nepieciešama komplekss rīcības plāns un investīcijas.

Visticamāk, ka iedzīvotāju skaits turpinās samazināties arī nākamajos gados, tomēr šo tendenci mazināt iespējams, veicinot jaunu darbavietu izveidi, mobilitātes iespēju uzlabošanu, mūžizglītības piedāvājuma paplašināšanu un atbalstu jaunajām ģimenēm un jaunajiem speciālistiem.

Arī pēc iedzīvotāju domām⁷ visaktuālākā problēma, kuru nepieciešams risināt tuvākajos gados, ir bezdarbs. Jaunu darba vietu izveides veicināšana, atbalsts uzņēmējiem un lauksaimniekiem, ražošanas un tūrisma attīstība - šie rīcības virzieni pēc iedzīvotāju domām ir visbūtiskākie, lai nodrošinātu iedzīvotāju skaita saglabāšanos un novada attīstību. Pēc aptaujāto domām vienai no Ilūkstes novada prioritātei jābūt izglītības jomai, savukārt vides jomā lielākā uzmanība jāvērs uz ceļu un ielu infrastruktūras uzlabošanu.

⁷ Iedzīvotāju aptaujas rezultāti (respondentu skaits – 106)

²15 gadu un vecāki pastāvīgie iedzīvotāji

UZŅĒMĒJDARBĪBA

-
- lauksaimniecība,
 - mežsaimniecība,
 - kokapstrāde,
 - metālapstrāde,
 - naftas produktu
 - transportēšana
 - mazumtirdzniecība

ATPAZĪSTAMĪBA

-
- Sēlija
 - sports
 - dabas parks "Dvietes paliene"

ĪESTĀDES

-
- 22 pašvaldības iestādes
 - 12 izglītības iestādes
 - 8 bibliotēkas
 - 6 kultūras nami
 - sporta, mūzikas un mākslas skolas

Attēls 3: Infografika

STRATĒGISKĀ DAĻA

4. STRATĒGISKĀS PLĀNOŠANAS ELEMENTI

Ilūkstes novada IAS stratēģiskā daļa sniedz atbildes uz jautājumiem, ko novads vēlas sasniegt tālākā nākotnē – 17 gados.

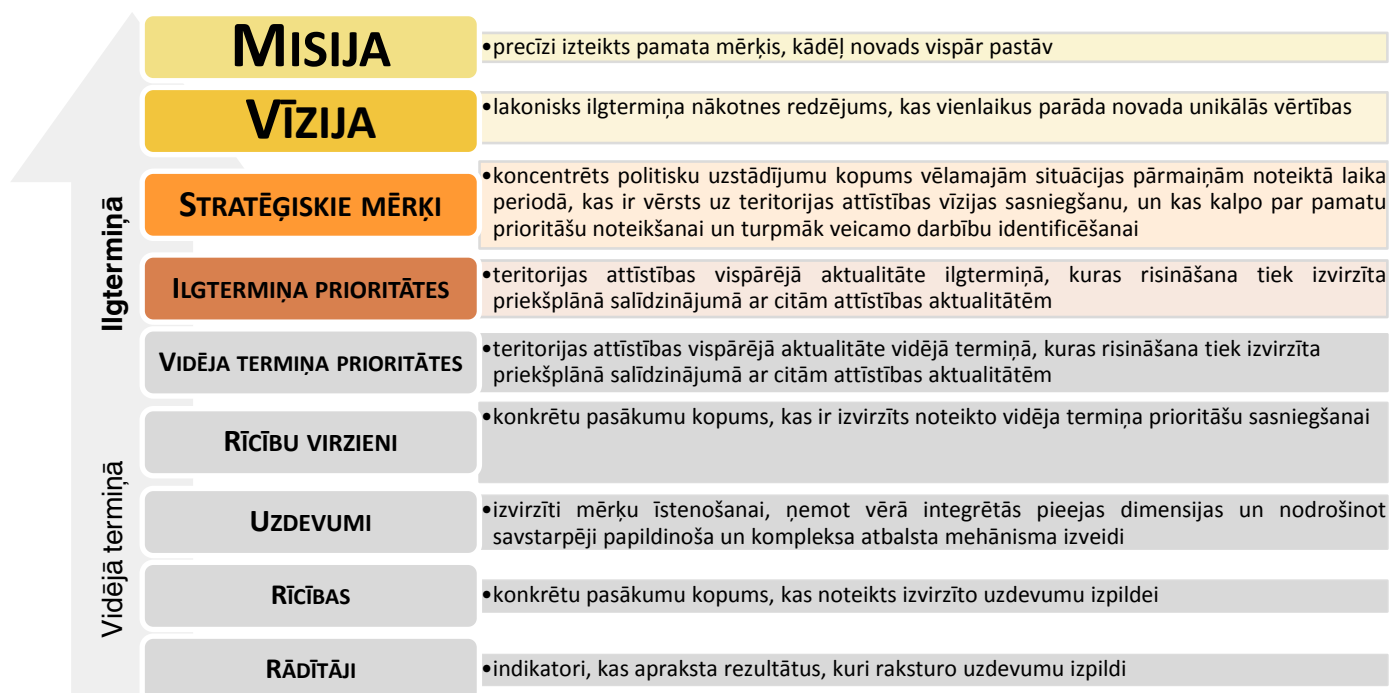
Stratēģiskā daļa izstrādāta kopā ar novada dažādu nozaru speciālistiem – viedokļu līderiem, par atskaites punktu ņemot novada esošās situācijas raksturojumu. Galvenie stratēģiskie uzstādījumi balstīti uz Ilūkstes novada iedzīvotāju redzējumu par to, kādam novadam jābūt nākotnē.

Stratēģiskā daļa veidota, ievērojot stratēģiskās plānošanas pamatprincipu – definēt sasniedzamos rezultātus no augstāka uz konkrētāku līmeni.

Balstoties uz Ilūkstes novada IAS stratēģisko daļu (ilgtermiņa uzstādījumi), izstrādāta Ilūkstes novada Attīstības programmas 2013.-2019.gadam stratēģiskā daļa (vidēja termiņa uzstādījumi).

Par Ilūkstes novada, tāpat kā ikvienas citas Latvijas pašvaldības, misiju var uzskatīt ar iedzīvotāju vēlētas pārstāvniecības un tās izveidotu institūciju starpniecību īstenot attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses un valsts noteiktos uzdevumus.

Novada pašvaldības funkcijas ir definētas likumā „Par pašvaldībām” un lielākoties saistītas ar ilgspējīgas attīstības nodrošināšanu un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu.

Attēls 4: Stratēģiskās plānošanas elementi

5. IEDZĪVOTĀJU REDZĒJUMS PAR ILŪKSTES NOVADU 2030.GADĀ

Lai 2030.gadā ģimenes, seniori un bērni justos omulīgi, lai vide būtu pielāgota ikvienam, lai varētu atrast brīvā laika pavadīšanas iespējas, lai ikviens justos droši!

Lai 2030.gadā būtu krietni lielāks iedzīvotāju un arī skolēnu skaits, lai to skaitu papildinātu mūsu iedzīvotāju bērni, kuri vēlētos atgriezties, jo novadā ir daudz iespēju un resursu – daba, ūdens, var piesaistīt investīcijas. Lai 2030.gadā varam parādīt, ka novadā varam dzīvot laimīgi, esam vajadzīgi un piederīgi šim novadam!

Gribētos redzēt novadu, kur cilvēkam dzīvot ir labi un ērti, kur ir darbs, skolas, kultūras iestādes; lai būtu stabilitāte, pārliecība par rītdienu.

Novadam jābūt kā kultūras tūrisma centram, kur ir gan cilvēkresursi, gan infrastruktūra.

Lai mūsu novads ir atpazīstams, lai būtu vairāk investīcijas, kam seko darbavietas. Lai Latvijas politiskajā kartē būtu plānošanas reģions – Sēlija!

Pirmkārt, lepojos ar mūsu cilvēkiem – tie ir tie, kas veido mūsu novadu. Otrkārt, tas, ka mūsu novads ir daudzveidīgs – ar mežiem, sakoptiem laukiem, skaistu dabu un citām vērtībām. 2030.gadā gribētu šeit redzēt jauniešus, skolas, lai pastāvētu profesionālā skola, lai būt sporta halle, lai novadā nebūtu nomaļu, lai būtu vienmērīga attīstība. Lai nebūtu tāda nomale, kas nav attīstīta un būtu sakārtoti ceļi.

Gribētu, lai Ilūkstes novads būtu pilnīgi attīstīts, neiedomājoties, ka te būs kā fantastikas filmā, kur pa gaisu pārvietojas auto, bet viss būtu līdzsvarā un novads būtu pieejams jauniešiem. Lai bērniem un jauniešiem būtu kur atgriezties pēc mācībām un studijām.

Lai tas būtu mazs, kolorīts novads, lai būtu zināms, kur tas atrodas!

2030.gadā Ilūkstes novadam jābūt reģionālas nozīmes attīstības centram - tā ir populāra ģimeņu apmešanās vieta ar tīru vidi, bagātīgu pakalpojumu klāstu, ar plašām kvalitatīvas izglītības un brīvā laika pavadīšanas iespējām visos vecumos.

Lai būtu attīstīti un saglabājušies pagastu centri. Lai būtu saglabāties iedzīvotāju skaits un būtu ražotnes, līdz ar to – būtu darbavietas.

2030.gada vēlēšanās ir, lai cilvēki Latvijā paliktu ne tikai pilsētās, bet arī laukos. Lai tiktu saglabātas visas kultūrvēsturiskās tradīcijas, kuras ir Sēlijas novadā!

Šobrīd varam lepoties, ka ir tāds Ilūkstes novads, jo īpaši ar tiem iedzīvotājiem, kuri ir aktīvi, kuri spēj saredzēt pozitīvo! Lepojos ar dabu, kultūru un jaunajiem zemniekiem, kuri, cerams, paliks šeit, saimniekos un attīstīs novadu tālāk. 2030.gadā mēs visi būsīm pozitīvi pārņemti ar sabiedrisko labumu, mūsu dzīve būs laba, mēs būsīm apmierināti, gribēsies darboties arī brīvprātīgi un negribēsies neko vairāk.

Lai 2030.gadā pamestās viensētas būtu sakoptas, latvieši, kuri pašlaik ir ārpus novada robežām, būtu atgriezušies mājās, lai attīstītos uzņēmējdarbība un jaunieši veidotu savus privātos uzņēmumus. Lai šeit būtu tā vieta, kur ikviens gribētu dzīvot, palikt un arī turpmāk saskatīt sevi šeit.

Lai visi ceļi būtu skaisti, visas mājās būtu labiekārtotas, lai ūdensvadi būtu atjaunoti, lai lauku ceļi būtu labā stāvoklī un uz laukiem plūstu jauni resursi.

Lai 2030.gadā visi būtu veseli un notiktu dažādi veselības veicināšanas pasākumi, tiktu īstenotas veselības programmas, uzplauktu lauki, būtu jaunieši un būtu sakārtoti ceļi!

Lai 2030.gadā ceļš „Ilūkste – Bebrene” būtu asfaltēts.

Lai stratēģija visā valstī būtu tāda, kas veicina attīstību. Lai sociālā nozare sadarbotos ar nodarbinātības dienestiem. Lai cilvēki vairs nebūtu pieraduši un atkarīgi no sociālajiem pabalstiem, bet viss darbotos bez tā, būtu atrisinātas nodarbinātības problēmas.

Novadam būtu jābūt tādām, lai katrs iedzīvotājs justos nozīmīgs novadā dzīvojot. Būtu darba iespējas un sociālās garantijas, līdzīgi, kā tas ir lielās pilsētās.

Lai 2030.gadā pasākot citiem: „Es dzīvoju Ilūkstes novadā!”, atbildes reakcija no citiem būtu pozitīva un atzinīga.

2030.gadā Ilūkstes novadam jābūt lielam, dižam un varenam!

Šodien gandarījumu rada tie jaunieši, kas šeit paliek un izveido ģimenes, izveido savas zemnieku saimniecības – attīsta vai veido jaunas saimniecības. 2030.gadā iedzīvotāju skaitam vajadzētu saglabāties vai pat pieaugt, jo pašlaik tam ir tendence samazināties. Lai uzņēmējiem būtu lielāks atbalsts un tiem būtu lielāka interese veidot jaunas darbavietas.

Lepoties var ar saviem cilvēkiem, savu identitāti – kas mēs esam un kur mēs esam. 2030.gads būs laiks, kad būs nomainījusies paaudze. Lai mūsu sabiedrība būtu radoša, uzņemtos atbildību, veidotu mikrouzņēmumus, būtu attīstīta mājražošana!

Vēlētos, lai 2030.gadā Ilūkstes novads būtu jauniešiem draudzīgākā pašvaldība, lai tas būtu sasniegts un būtu izvirzīti un sasniegti arī citi mērķi.

2030.gadā Ilūkstes novadam jābūt ar stabilu iedzīvotāju skaitu (ne mazāku kā pašreiz), ar attīstītu ceļu tīklu un vietējo uzņēmējdarbību (kaut vai ar ārzemju investīcijām) un ar labu un kvalitatīvu izglītības sistēmu!

Lai mazāk būtu bezdarbnieku, lai vairāk būtu darbavietu, lai jauniešiem nevajadzētu braukt uz ārzemēm, lai visi cilvēki varētu strādāt Latvijā. Lai skolēniem būtu ar ko nodarboties vasarā. lai būtu vairāk visādu pasākumu visa vecuma cilvēkiem.

2030.gadā Ilūkstes novadam jābūt skaistam, sakoptam, pirmajam visā valstī, jābūt vairāk saistītam ar jaunatni!

Novadam būtu jābūt tādām, lai katrs iedzīvotājs justos nozīmīgs novadā dzīvojot. Būtu darba iespējas un sociālās garantijas, līdzīgi, kā tas ir lielās pilsētās. Labi būtu, ja būtu pabeigts sporta centrs un tiktu atvērta vismaz kāda ražotne atbilstoši vietējiem resursiem.

2030.gadā Ilūkstes novadā jābūt daudzreiz vairāk iedzīvotāju un jauniešu, kas rūpēsies par novada apkārtni, dabu un labklājību.

Ilūkstes novadam noteikti būtu jāķļūst daudz mūsdienīgākam, jāievieš dažādas modernās tehnoloģijas valsts iestādēs, novadam jābūt pieejamākam dažādām sociālajām grupām, īpaši - cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, to pārvietošanās un citas iespējas ir ļoti ierobežotas. Ilūkstes novadam 2030.gadā noteikti jābūt sakoptam, ar attīstītu un uzlabotu infrastruktūru, ar uzņēmējdarbības, darbavietu palielināšanos. Bet pats svarīgākais - novadam 2030.gadā jābūt tādām, lai cilvēki vēlētos palikt un tur dzīvot

Reģionālas nozīmes attīstības centrs, tā ir populāra ģimeņu apmešanās vieta ar tīru vidi, bagātīgu pakalpojumu klāstu, ar plašām kvalitatīvas izglītības un brīvā laika pavadīšanas iespējām visos vecumos!

Ilūkstes novadam jābūt plaukstošam, bagātam ar nelieliem uzņēmumiem. Bagātam ar jaunām ģimenēm, ar daudz laimīgiem bērniem!

6. VĪZIJA

**SĒLIJAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS CENTRS AR
KONKURĒTSPĒJĪGAS IZGLĪTĪBAS IESPĒJĀM,
KRĀSAINU SPORTA UN KULTŪRAS DZĪVI UN
VIDI, KAS IR PIEVILCĪGA ĢIMENĒM,
UZŅĒMĒJIEM UN TŪRISTIEM**

Ilūkstes novads 2030.gadā ir izveidojies par Sēlijas reģiona attīstības un pakalpojumu centru, kuru vislabāk raksturo novadā pieejamā konkurētspējīgā izglītība – gan vispārējā un profesionālā, gan interešu un mūžizglītība.

Novads ir atpazīstams ar savu sportiskumu un bagātīgo kultūras dzīvi, izkoptām sēļu tradīcijām, kā arī nozīmīgo dabas mantojumu, kas piesaista tūristus no visas Latvijas.

2030.gadā novada sociālā un tehniskā infrastruktūra ir attīstīta par ļoti pievilcīgu dažādām interešu grupām – ģimenēm, jauniešiem, senioriem, uzņēmējiem, tūristiem

un ikvienam citam, kurš vēlas dzīvot drošā, sakārtotā, labiekārtotā un pieejamā vidē.

Novada sabiedrība ir sabiedriski aktīva, radoša un saliedēta.

Teritorija ir attīstījies līdzsvaroti – publiskie pakalpojumi pieejami visos lielākajos apdzīvojuma centros.

Ilūkstes novada iedzīvotājiem ir nodrošinātas darbavietas, pieejami daudzveidīgi sadzīves pakalpojumi, izaugsmes un neierobežotas mobilitātes iespējas. Vietējā uzņēmējdarbības vide ir inovatīva, īpaši attīstījies ir mājražošana un lauksaimnieciskā ražošana.

- › **SĒLIJA** – kultūrvēsturisks novads Latvijā, kurš mūsdienās aptver Jaunjelgavas, Neretas, Viesītes, Salas, Jēkabpils, Ilūkstes un Aknīstes novadu.
- › **REĢIONS** – plaša, pēc dabas, ekonomiskām, politiskām pazīmēm izdalīta teritorija.
- › **ATTĪSTĪBA** – jaunas kvalitātes rašanās, pāreja augstākā pakāpē, plašāka apjoma sasniegšana, pilnveidošanās (sabiedrības dzīvē, zinātnē, mākslā u. tml.).
- › **CENTRS** – administratīvi, ekonomiski nozīmīga (teritorijas, apdzīvotas vietas) daļa.
- › **KONKURĒTSPĒJĪGS** – tāds, kas spēj konkurēt (būt tādām, kas var pārspēt, būt pārākam kvalitātē).
- › **IZGLĪTĪBA** – sistematizētu zināšanu un prasmju apguves un attieksmju veidošanas process un tā rezultāts; personas zināšanu, prasmju un attieksmju kopums.
- › **IESPĒJA** – labvēlīgu apstākļu, nosacījumu kopums.
- › **KRĀSAINS** – tāds, kam ir spilgta, daudzveidīga forma tāds; kas nav balts, pelēks vai melns.
- › **SPORTS** – mācību, treniņu, sacensību un pašdarbības organizēšanas sistēma, kuras mērķis ir veselības nostiprināšana, vispusīga cilvēku fiziskā attīstība, augstu rezultātu sasniegšana sacensībās; attiecīgo darbību, tehnisko līdzekļu specifisks kopums šādā sistēmā.
- › **KULTŪRA** – vēsturiski nosacīts sabiedrības un cilvēka dzīves un darbības organizācijas tipu un formu, kā arī sabiedrības un cilvēka materiālo un garīgo vērtību kopums; cilvēku garīgās dzīves sfēra.
- › **DZĪVE** – norišu, darbību kopums; cilvēka sabiedriskās darbības izpausmes formas.
- › **VIDE** – apkārtējo apstākļu, arī ļaužu kopums, kurā noris cilvēka dzīve.
- › **PIEVILCĪGS** - Tāds, kas ir gaumīgi, prasmīgi izveidots vai iekārtots un izraisa patiku; tāds, kas saista, valdzina; arī vilinošs.
- › **ĢIMENE** - cilvēku sabiedrības vienība.
- › **UZŅĒMĒJS** – persona, kas veic uzņēmējdarbību (komercdarbību); uzņēmuma īpašnieks.
- › **TŪRISTS** - cilvēks, kas nodarbojas ar tūrismu, piedalās tūrisma pasākumā.

*Vārdu skaidrojums (izmantojot latviešu valodas skaidrojošās vārdnīcas)

7. STRATĒĢISKIE MĒRĶI

Lai nodrošinātu Ilūkstes novada ilgtermiņa vīzijas sasniegšanu, izvirzīti 3 stratēģiskie mērķi.

Stratēģiskie mērķi ir novada attīstības stūrakmeņi, uz kā pamata tiek izvirzītas novada prioritātes gan ilgtermiņā, gan vidējā termiņā, kā arī noteikti attīstības virzieni un plānotas investīcijas.

Ilūkstes novada stratēģiskie mērķi:

SM 1 Iedzīvotāju skaita saglabāšana,

SM 2 Ekonomikas izaugsme,

SM 3 Sakārtota dzīves telpa.

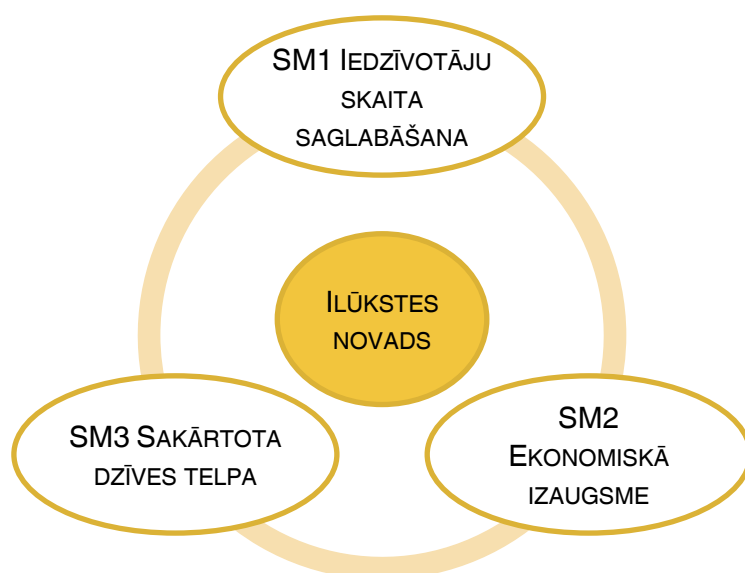
Pirmais stratēģiskais mērķis nosaka iedzīvotāju skaita saglabāšanu pašreizējā līmenī. Tas izvirzīts ņemot vērā tendenci iedzīvotāju skaitam ar katru gadu aizvien sarukt. Tikai saglabājot iedzīvotāju skaitu, iespējams attīstīt novadu kopumā, veidojot to

kā reģiona centru ar plašu pakalpojumu klāstu, attīstītu infrastruktūru un īstenotiem attīstības projektiem.

Otrais mērķis – ekonomikas izaugsme – nosaka vietējās uzņēmējdarbības vides un lauksaimniecības attīstības nepieciešamību. Ilūkstes novada mērķis ir veicināt darba devēju un darba ņēmēju skaita pieaugumu, nodrošinot iedzīvotājiem darba iespējas novada teritorijā.

Trešais mērķis nozīmē dzīves jeb fiziskās telpas attīstību – nepieciešamību pilnveidot esošo infrastruktūru un labiekārtot novada teritoriju un attīstīt infrastruktūras objektus, padarot novadu daudz pievilcīgāku gan pašiem iedzīvotājiem, gan novada viesiem.

Visi mērķi ir savstarpēji saistīti un vienoti tiecas uz vīzijas sasniegšanu.

Attēls 5: Stratēģiskie mērķi

8. ILGTERMIŅA PRIORITĀTES

Neskatoties uz nepieciešamību attīstīt visas novada nozares un jomas vienmērīgi, tiek izvirzītas prioritātes gan ilgtermiņā (Ilūkstes novada IAS), gan vidējā termiņā (Ilūkstes novada attīstības programma 2013.-2030.gadam).

Izvirzītās prioritātes ir priekšplānā izvirzītas aktualitātes, kuru attīstībai tuvākā un tālākā periodā pašvaldība vēlas pievērst vairāk uzmanības.

Ilūkstes novada ilgtermiņa prioritātes (līdz 2030.gadam):

IP 1 Sēlijas reģiona attīstība,

IP 2 Ilgtspējīga vietējo resursu izmantošana un sadarbība ekonomikas izaugsmei,

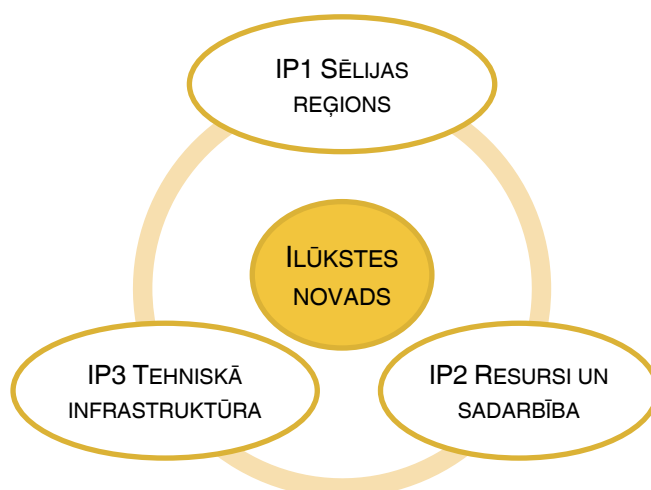
IP 3 Pieejama un mūsdienīga tehniskā infrastruktūra.

Prioritāte veicināt **Sēlijas reģiona attīstību** saistīta ar kultūrvēsturisko Sēlijas reģionu un tradīcijām, kuras nepieciešams saglabāt arī nākotnē. Ilūkstes novadam būtu jāstiprina Sēlijas reģiona atpazīstamība un kopā ar citiem Sēlijas novadiem jāizkopj Sēlijas identitāte un jāsadarbojas, kopīgi attīstot infrastruktūru un pakalpojumus. Tikai saglabājot savu identitāti un tradīcijas, kā arī

sadarbojoties ar kaimiņu pašvaldībām reģiona ekonomiskās, fiziskās un sociālās vides stiprināšanā, būs iespējams nodrošināt iedzīvotāju skaita saglabāšanos Ilūkstes novadā.

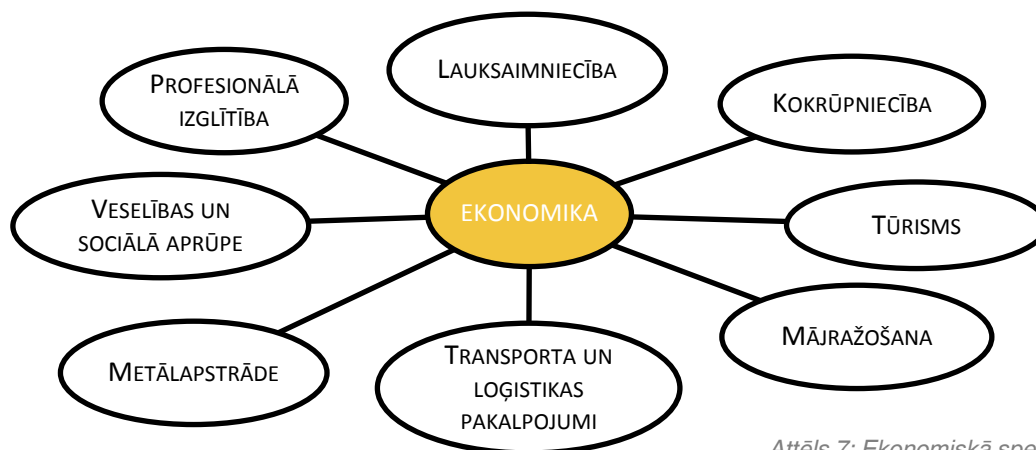
Otra ilgtermiņa prioritāte – **ilgtspējīga vietējo resursu izmantošana un sadarbība ekonomikas izaugsmei** – izvirza vietējo resursu efektīvu izmantošanu un sadarbību vietējo ražotāju starpā kā būtisku aktualitāti. Lai gan pašvaldības instrumenti uzņēmējdarbības veicināšanā ir salīdzinoši ierobežoti, tā var palielināt atbalstu tiem, kuri vēlas uzsākt uzņēmējdarbību un veicināt sadarbību starp visām ieinteresētajām pusēm. Kooperācijas attīstīšanai starp vietējiem lauksaimniekiem, amatniekiem, uzņēmējiem – vietējās ražotāju simbiozes veidošanai – būs izšķiroša loma tajā, cik veiksmīgi Ilūkstes novadam izdosies īstenot ekonomisko izaugsmi.

Pieejama un mūsdienīga tehniskā infrastruktūra kā prioritāte noteikta, ņemot vērā pašreizējās infrastruktūras nolietojumu, nepieciešamību paaugstināt iedzīvotāju mobilitātes iespējas un pilnveidot publisko ārtelpu tā, lai tā būtu pieejama ikvienai interešu grupai – bērniem, jauniešiem, ģimenēm, senioriem, tūristiem, uzņēmējiem u.c.

Attēls 6: Ilgtermiņa prioritātes

9. EKONOMISKĀ SPECIALIZĀCIJA

Attēls 7: Ekonomiskā specializācija

Ilūkstes novada ekonomiskā specializācija tiek noteikta, ņemot vērā esošos novada resursus, attīstības tendences un tautsaimniecības tradīcijas.

Galvenā ekonomikas specializācija⁸ Ilūkstes novadā varētu tikt saglabāta un attīstīta sekojošās nozarēs:

- › **lauksaimniecība** (t.sk. zemkopība un lopkopība), jo īpaši ekoloģiski tīru produktu ražošana,
- › **kokrūpniecība** (t.sk., mežsaimniecība, mežsaimniecība, koka izstrādājumu ražošana),
- › **tūrisms** (t.sk. izmitināšanas, ēdināšanas pakalpojumi).

Īpaši akcentējami sekojoši tūrisma virzieni: izglītojošais (izziņas) tūrisms, ekotūrisms, kultūras un sporta tūrisms, medību tūrisms, piedzīvojumu tūrisms. Līdz ar tūrisma attīstību, būtiski paplašinātos amatnieku produkcijas pieprasījumus. Īpaši liels attīstības potenciāls ir **pārtikas amatniecībai** un **audumu, keramikas un koka izstrādājumu ražošanai**.

Ņemot vērā novada ģeogrāfisko novietojumu (tuvu Daugavpilij un Lietuvai), transporta koridorus un pieejamo infrastruktūru

(dzelzceļš, naftas produktu cauruļvads), būtiski iespējams attīstīt **transporta un loģistikas pakalpojumu** nozari, veidojot Ilūkstes novadu kā loģistikas atbalsta teritoriju līdzās blakus esošajai Daugavpils pilsētai.

Bez pašlaik jau dominējošajām novada tautsaimniecības nozarēm nepieciešams attīstīt arī tās, kurās vērojama salīdzinoši mazāka aktivitāte – **metālapstrāde**, elektroenerģijas ražošana, informācijas tehnoloģijas. Ņemot vērā prognozētās nākotnes attīstības tendences, Ilūkstes novads varētu ekonomiski specializēties arī veselības aprūpes un rekreācijas, sociālā aprūpe un veterinārmedicīnas jomās.

Reģiona līmenī Ilūkstes novads ekonomiski specializējas lauksaimniecībā, loģistikas pakalpojumos, metālapstrādē, kā arī tūrisma pakalpojumos. Būtiska loma un devums reģiona ekonomikai ir novadā pieejamā **profesionālā izglītība**. Nacionālā līmenī Ilūkstes novads ekonomisko piensumu var radīt ar nodrošinātu profesionālo izglītību, kas ir kvalitatīva un vajadzībām atbilstoša, mājražošanu un tūrisma pakalpojumiem, bet globālā mērogā novads specializējas kokrūpniecībā un var kļūt konkurētspējīgs, attīstot dabas tūrisma potenciālu.

⁸ Pētījums par Ilūkstes novada iespējamo uzņēmējdarbības un ekonomikas attīstības modeli

10. ILGTERMIŅĀ SASNIEDZAMIE REZULTĀTI

Ilgtermiņā sasniedzamie rezultāti ir rādītāji, pēc kuriem statistiski iespējams noteikt stratēģijas izpildes efektivitāti.

RĀDĪTĀJS	BĀZES GADS	PAŠREIZĒJĀ VĒRTĪBA	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS 2030.GADĀ	AVOTS
Pastāvīgo iedzīvotāju skaits	2012	7877	Ne mazāk par 7500	CSP
Migrācijas saldo	2011	-21	0	CSP
Demogrāfiskā slodze	2012	611	Zemāk par 570	CSP
Bezdarba līmenis (%)	2012	11,2	Mazāk par 8%	NVA
Teritorijas attīstības indekss	2012	-0,661	Vismaz pozitīvs	VRAA
Ekonomiski aktīvās vienības	2011	530	Vairāk par 580	CSP
Iedzīvotāju ienākumu nodoklis uz 1 iedzīvotāju (Ls)	2011	161,5	Vismaz 200	VRAA

Tabula 1: Ilgtermiņā sasniedzamie rezultāti

11. SASKAŅOTĪBA

Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2030.gadam izstrādāta saskaņā ar saistošiem augstāka līmeņa ilgtermiņa plānošanas dokumentiem – Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju (Latvija 2030) un Latgales stratēģiju 2030. Latvija 2030 ir hierarhiski augstākais ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā, bet Latgales stratēģija 2030 – hierarhiski augstākais ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments Latgales reģionā.

„LATVIJA 2030” PRIORITĀTES	ATBILSTOŠIE ILŪKSTES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS STRATĒGIJAS 2013.-2030.GADAM UZSTĀDĪJUMI
1. Kultūras telpas attīstība	IP1 Sēlijas reģiona attīstība
2. Ieguldījumi cilvēkkapitālā	SM1 Iedzīvotāju skaita saglabāšana
3. Paradigmas maiņa izglītībā	IP1 Sēlijas reģiona attīstība SM1 Iedzīvotāju skaita saglabāšana
4. Inovatīva un ekoeфекtīva ekonomika	SM2 Ekonomiskā izaugsme IP2 Ilgtspējīga vietējo resursu izmantošana un sadarbība ekonomikas izaugsmei
5. Daba kā nākotnes kapitāls	IP2 Ilgtspējīga vietējo resursu izmantošana un sadarbība ekonomikas izaugsmei
6. Telpiskās perspektīvas attīstība	SM3 Sakārtota dzīves telpa IP3 Pieejama un mūsdienīga tehniskā infrastruktūra
7. Inovatīva pārvalde un sabiedrības līdzdalība	IP1 Sēlijas reģiona attīstība

Tabula 2: Saskaņotība ar „Latvija 2030”

„LATGAES STRATĒGIJA 2030“ STRATĒGISKIE VIRZIENI	ATBILSTOŠIE ILŪKSTES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS STRATĒGIJAS 2013.-2030.GADAM UZSTĀDĪJUMI
1. Prasmes (cilvēkresursu attīstība)	SM1 Iedzīvotāju skaita saglabāšana
2. Savienojumi (ceļi, dzelzceļi, lidostas, robežas, telekomunikācijas)	SM3 Sakārtota dzīves telpa IP3 Pieejama un mūsdienīga tehniskā infrastruktūra
3. Gudra pārvaldība (pakalpojumu pieejamība un reģiona telpiskā struktūra)	IP1 Sēlijas reģiona attīstība
4. Efektīvi uzņēmumi (uzņēmumi un uzņēmējdarbība)	SM2 Ekonomiskā izaugsme IP2 Ilgtspējīga vietējo resursu izmantošana un sadarbība ekonomikas izaugsmei

Tabula 3: *Saskaņotība ar Latgales stratēģiju 2030*

**TELPISKĀS
ATTĪSTĪBAS
PERSPEKTĪVA**

12. APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA UN PAKALPOJUMU KLĀSTS

Apdzīvojuma struktūru Ilūkstes novadā veido divas mazās pilsētas Ilūkste un Subate, vēsturiskie ciemi - Bebrene, Dviete, Eglaine un Šēdere u.c. mazākas lauku apdzīvotās vietas, viensētu grupas un viensētas.

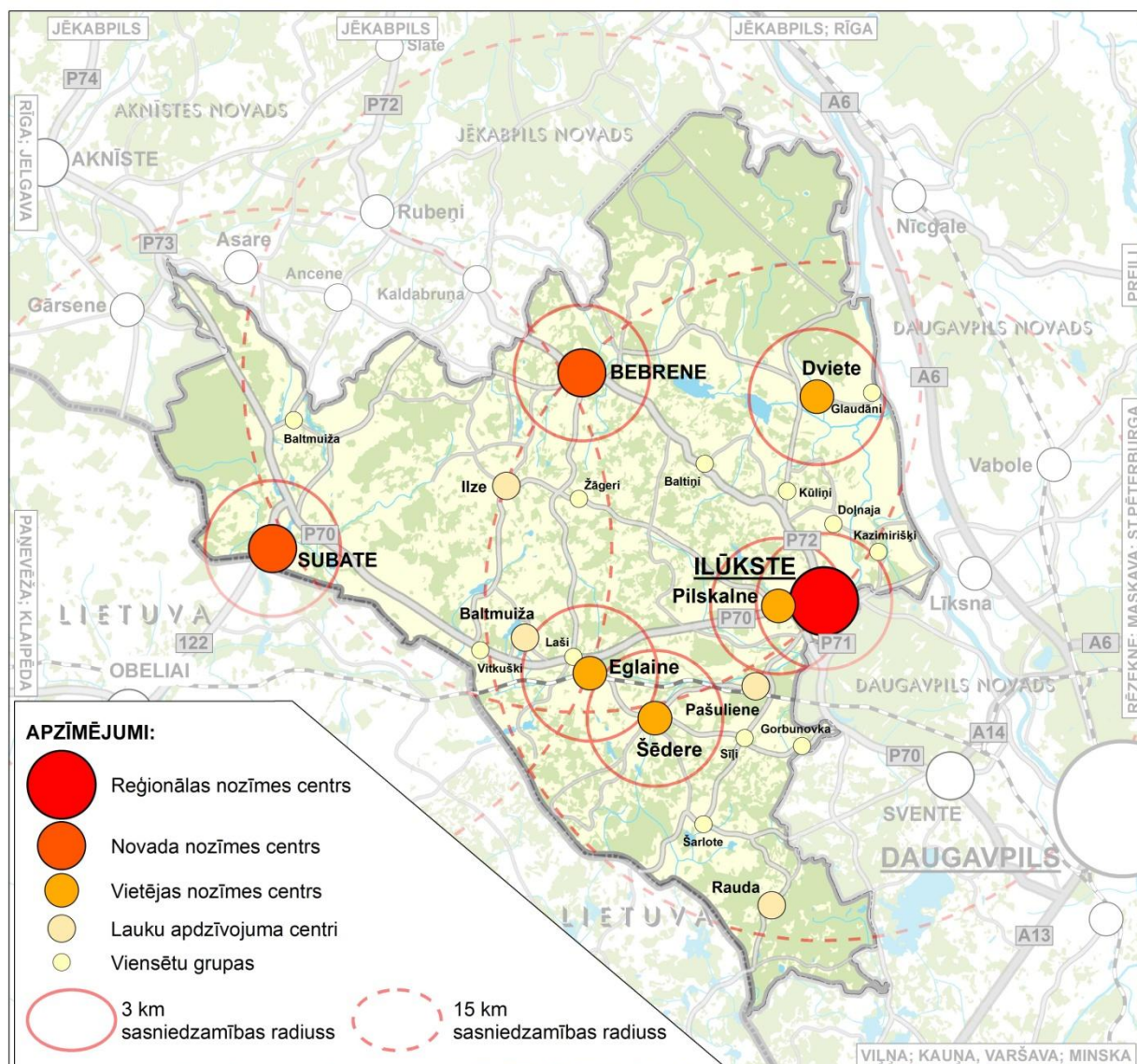
Izvērtējot vēsturiski izveidojušos apdzīvojuma telpisko struktūru, iedzīvotāju skaitu, apbūves struktūru, sociālās infrastruktūras un pakalpojumu nodrošinājumu, kā arī iedzīvotāju skaita, pakalpojumu un saimnieciskās darbības prognožu perspektīvas, ņemot vērā Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojumu un Ilūkstes novada domes stratēģiskos uzstādījumus, Ilūkstes novadā tiek izdalīti četrus līmeņu attīstības centri:

- › **Ilūkste** - reģionālas nozīmes centrs;
- › **Subate, Bebrene** - novada nozīmes centri;
- › **Eglaine, Dviete, Šēdere, Pilskalne** - vietējas nozīmes centri;
- › **Pašulīene, Ilze, Rauda, Baltmuiža** - lauku apdzīvojuma centri.

Katram attīstības centram tiek noteikts pieejamo un plānojamo pakalpojumu apjoms, ko nosaka tā esošais ekonomiskais attīstības līmenis, infrastruktūra, cilvēkresursi, to izvietojums un sasniedzamība.

Ilūkstes novada teritorijas harmoniskas un līdzsvarotas attīstības priekšnoteikums ir dažādu līmeņu attīstības centru un lauku teritorijas savstarpējā mijiedarbība, kvalitatīvu atbilstošu pakalpojumu pieejamība un modernas infrastruktūras attīstība. Tas sekmēs jaunu darbavietu radīšanu un nodrošināšanu iedzīvotājiem, kā arī uzņēmējdarbības aktivitāti un kvalitatīvu dzīves vidi gan attīstības centros, gan lauku teritorijās.

Attēls 8: Perspektīvā apdzīvojuma struktūra

12.1. REĢIONĀLAS NOZĪMES CENTRS

Kā reģionālas nozīmes centrs tiks attīstīts pašvaldības administratīvais centrs - **Ilūkstes pilsēta**, kas ģeogrāfiski ir izvietojusies novadā centrālajā daļā pie galvenajām transporta maģistrālēm, un ir nozīmīgs pakalpojumu centrs apkārtējām teritorijām - gan pārējo attīstības centru – Subates pilsētas, Bebrenes, Dvietes, Eglaines, Šēderes u.c. ciemu, gan lauku teritoriju iedzīvotājiem.

Tā kā pilsētas potenciāls ievērojami pārsniedz pārējo novada apdzīvoto vietu potenciālu, ilgtermiņa perspektīvē Ilūkste turpinās attīstīties kā reģionālas nozīmes ekonomiskais un

administratīvais centrs, kur koncentrēti pakalpojumi un dažādas ekonomiskās aktivitātes. Ilūkstē tiks attīstītas ekonomiskās aktivitātes, kas cieši saistītas ar lauku teritoriju attīstību – galvenokārt lauksaimniecība, mežsaimniecība un tūrisms. Pateicoties mazajam attālumam līdz nacionālas nozīmes centram Daugavpils pilsētai un harmoniskai pilsētvidei, Ilūkste nākotnē var kļūt gan par pievilcīgu dzīves vietu, gan novada uzņēmējdarbības centru.

Reģionālas nozīmes attīstības centrā - Ilūkstē jāattīsta atbilstošu pakalpojumu klāsts (*skatīt 4.tabulu*)

REĢIONĀLAS NOZĪMES CENTRS	PIEEJAMO VALSTS VAI PAŠVALDĪBAS PAKALPOJUMU KLĀSTS 2030.GADĀ:
	valsts institūciju filiāles un reģionālās nodaļas;
	vispārējās vidējās izglītības iestāde ar sporta bāzi;
	pirmskolas izglītības iestāde;
	profesionālās izglītības ieguves iespējams;
	mūzikas un/vai mākslas skola;
	interesešu izglītība, jauniešu centrs, mūžizglītības centrs;
	sociālās aprūpes dienests, sociālās aprūpes centrs;
	lokāla daudzprofilu vai specializēta slimnīca vai primārās veselības aprūpes iestāde;
	pieejami ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumi;
	aptieka;
	finanšu pakalpojumi (bankas filiāle vai bankomāts);
	bibliotēka;
	publiska interneta pieejamība;
	kultūras iestāde (kultūras (tautas) nams);
	karjeras izglītības un biznesa konsultāciju centrs;
	sabiedriskā transporta pieejamība;
	sporta bāze (stadions, peldbaseins u.c.);
	publiski pieejamas atpūtas un sporta teritorijas;
	sabiedriskās ēdināšanas iestāde (kafejnīcai, bistro u. tml.);
	sadzīves pakalpojumu objekti (frizētava, apavu darbnīca utml.);
	naktsmītnes (viesnīca, viesu māja, motelis utml.);
	policijas iecirknis;
	VUGD postenis;
	neatliekamā medicīniskā palīdzība;
	pasta nodaļa;
	dažādi informācijas centri (izglītības, tūrisma, uzņēmējdarbības atbalsta u.c.);
	lauksaimniecības konsultanta pakalpojumi;
	nevalstisko organizāciju (NVO) atbalsta centrs;
	vietējais masu medijs (laikraksts, radio, TV);
	melnā seguma ceļš līdz nacionālas nozīmes centram - Daugavpils pilsētai,
	centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas;
mūsdienīga sakaru infrastruktūra (t.sk. internets);	
ielu apgaismojums;	
dzīvojamais fonds;	
teritorijas, kas paredzēta ražošanas objektu un citas uzņēmējdarbības attīstībai.	

Tabula 4: Pieejamo pakalpojumu klāsts reģionālas nozīmes centrā

12.2. NOVADA NOZĪMES CENTRS

Lai veicinātu Ilūkstes novada teritorijas policentrisku un līdzsvarotu attīstību, kā novada nozīmes centri tiks attīstīti divi pēc Ilūkstes pilsētas lielākie apdzīvojuma centri - **Subates pilsēta** un **Bebrenes ciems**, kas teritoriāli izvietojusies pašvaldības teritorijas dažādās daļās pie transporta maģistrālēm, un ir nozīmīgi pakalpojumu centri apkārtējām teritorijām - gan pārējo ciemu, gan lauku teritoriju iedzīvotājiem. Arī nākotnē jāstiprina novada nozīmes centru funkcijas, turpinot attīstīt dažāda veida mājoklus, daudzveidīgus izglītības, kultūras, sadzīves u.c. pakalpojumus, kā arī videi un iedzīvotājiem draudzīgas ražošanas un loģistikas teritorijas, modernu un videi draudzīgu tehnisko infrastruktūru.

Subate ir muitas un robežu šķērsošanas punkts ar Lietuvas Republiku. Kopš Latvijas Republika un Lietuvas Republika ir kļuvušas par Eiropas Savienības dalībvalstīm, sagaidāma pasažieru un kravu plūsmas palielināšanās un Sēlijas un Latgales reģiona atvēršana dienvidu virzienā. Tas ļaus veidot jaunas saites ar Lietuvas pierobežas pilsētām. Savukārt **Bebrene** lepojas ar bagātu dabas un kultūrvēsturisko mantojumu, Bebrenes profesionālo vidusskolu. Arī nākotnē tai ir liels potencionāls turpināt attīstīties dabas un kultūras mantojuma, tūrisma, mājražošanas un profesionālās izglītības (veterinārmedicīna, ēdināšanas un tūrisma pakalpojumi, kokapstrāde u.c.) jomās. Novada nozīmes centros jāattīsta atbilstošu pakalpojumu klāsts (skatīt 5.tabulu).

PIEEJAMO VALSTS VAI PAŠVALDĪBAS PAKALPOJUMU KLĀSTS 2030.GADĀ:	
NOVADA NOZĪMES CENTRS	vispārējās vidējās vai profesionālās vidējās izglītības iestāde;
	pirmskolas izglītības iestāde;
	interesešu izglītība, jauniešu centrs, mūžizglītības centrs;
	sociālās aprūpes dienests, sociālās aprūpes centrs;
	primārās veselības aprūpes iestāde, aptieka;
	finanšu pakalpojumi (bankas filiāle vai bankomāts);
	bibliotēka;
	publiska interneta pieejamība;
	kultūras iestāde (kultūras (tautas) nams);
	karjeras izglītības un biznesa konsultāciju centrs;
	sabiedriskā transporta pieejamība;
	publiski pieejamas atpūtas un sporta teritorijas, sporta aktivitāšu centrs;
	sabiedriskās ēdināšanas iestāde (kafejnīcai, bistro u. tml.);
	sadzīves pakalpojumu objekti (frizētava, apavu darbnīca utml.);
	tūrisma informācijas centrs (TIC);
	naktsmītnes (viesu māja, motelis utml.);
	policijas iecirknis;
	VUGD postenis;
	neatliekamā medicīniskā palīdzība;
	posta nodaļa;
lauksaimniecības konsultanta pakalpojumi;	
nevalstisko organizāciju (NVO) atbalsta centrs;	
melnā seguma ceļš līdz nacionālas nozīmes centram - Daugavpils pilsētai un reģionālas nozīmes centram – Ilūkstes pilsētai;	
centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas un mūsdienīga sakaru infrastruktūra (t.sk. internets);	
ielu apgaismojums;	
dzīvojamais fonds;	
teritorijas, kas paredzēta ražošanas objektu attīstībai.	

Tabula 5: Pieejamo pakalpojumu klāsts novada nozīmes centros

12.3. VIETĒJAS NOZĪMES CENTRI

Lai nodrošinātu pamatpakalpojumu pieejamību pēc iespējas tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietai un veicinātu tehniskās infrastruktūras un uzņēmējdarbības attīstību, kā vietējas nozīmes

centri tiks attīstīti četri vēsturiskie ciemi - **Eglaine, Dviete, Šedere** un **Pilskalne**, paredzot tajos attīstīt atbilstošu pakalpojumu klāstu (*skatīt 6.tabulu*).

PIEEJAMO VALSTS VAI PAŠVALDĪBAS PAKALPOJUMU KLĀSTS 2030.GADĀ:	
VIETĒJAS NOZĪMES CENTRS	pirmskolas izglītības pakalpojumu nodrošināšana vai iespēja nogādāt uz tuvāko izglītības iestādi, pamatskola vai nodrošināts transports bērnu nogādāšanai uz tuvāko skolu,
	bibliotēka,
	publiska interneta pieejamība,
	ģimenes ārsta prakses vieta vai primārās veselības aprūpes iestāde,
	pakalpojumi un mazumtirdzniecība,
	sabiedriskā transporta pieejamība,
	brīvā laika pavadīšanas, interešu un/vai mūžizglītības centrs,
	melnā seguma ceļš līdz reģionāls vai novada nozīmes centram, vai reģionālas, nacionālas nozīmes autoceļam,
	centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēma,
	pieejami sociālā darbinieka, policijas iecirkņa inspektora, lauksaimniecības konsultanta pakalpojumi,
	posta nodaļa,
	aptieka,
	sociālās aprūpes dienests, sociālās aprūpes centrs,
	publiski pieejamas atpūtas un sporta teritorijas,
	naktsmītne,
	ielu apgaismojums,
dzīvojamais fonds,	
teritorija, kas paredzēta ražošanas objektu, uzņēmējdarbības attīstībai.	

Tabula 6: Pieejamo pakalpojumu klāsts vietējas nozīmes centros

12.4. LAUKU APDZĪVOJUMA CENTRI

Lauku apdzīvotuma centriem - ciemiem **Pašuliene, Ilze, Rauda** un **Baltmuiža** būs vietējās eknomiskās attīstības atbalsta centra loma. Tie attīstīsies kā papildus centri ar ierobežotu funkciju skaitu - galvenokārt mājokļi

un piemājas saimniecības un apkārtējo lauku teritoriju atbalsta punkti. Perspektīvā jānodrošina minimālais pakalpojumu klāsts atbilstoši 7.tabulai.

PIEEJAMO VALSTS VAI PAŠVALDĪBAS PAKALPOJUMU KLĀSTS 2030.GADĀ:	
CITI CIEMI	sabiedriskā transporta pieejamība, pieturvieta,
	publiski pieejamas atpūtas un sporta teritorijas,
	sakārtota un vides aizsardzības prasībām atbilstoša infrastruktūra,
	pieejami sociālās aprūpes darbinieka pakalpojumi,
	mazumtirdzniecība un pakalpojumi,
	ielu apgaismojums,
	teritorijas, kas paredzētas ražošanas objektu, uzņēmējdarbības attīstībai.

Tabula 7: Pieejamo pakalpojumu klāsts citos ciemos

12.5. LAUKU SĒTĀS/VIENSĒTAS

Lauku sētas – viensētas un viensētu grupas ir novada apdzīvojuma struktūras neatņemama sastāvdaļa, kas reprezentē tradicionālo Sēlijas vēsturiskā reģiona lauku apdzīvojuma veidu, kura pastāvēšana nākotnē veicinās vienmērīgu lauku apdzīvotību, saglabās

raksturīgo kultūrainavu un tradīcijas. Viensētu loma palielināsies, attīstoties lauku tūrismam, pasīvajai un aktīvajai atpūtai, kā arī to izmantošanai par brīvdienu un vasaras mājokli pilsētniekiem, it īpaši ņemot vērā otrās Latvijas lielākās pilsētas – Daugavpils tuvumu.

12.6. PILSĒTU UN CIEMU SPECIALIZĀCIJA

Ņemot vērā katras reģionālas, novada un vietējas nozīmes centra (pilsētu un ciemu) ģeogrāfisko novietojumu un attīstības

potenciālu, tiem ir definēta arī sava specifiskā loma jeb perspektīvā specializācija (*skatīt 8.tabulā*).

ATTĪSTĪBAS CENTRS	SPECIĀLIZĀCIJA
Ilūkste	Pakalpojumu centrs - izglītība, sports, veselības un sociālā aprūpe, kultūra. Mazās uzņēmējdarbības attīstības teritorija, uzņēmējdarbības atbalsta centrs un loģistikas centrs.
Subate	Loģistika, rekreācija, tūrisms, mežsaimniecības attīstība. Vasaras māju attīstība, kultūrvēsturiskais mantojums, koka apbūve. Izglītības un kultūras centrs.
Bebrene	Profesionālās un vispārējās izglītības centrs, sports, dabas teritoriju attīstība, mājražošana, bioloģiskā lauksaimniecība, kultūrvēsturiskais mantojums
Dviete	Dabas tūrisma centrs, mežsaimniecība, lauksaimniecība un lauksaimnieciskā ražošana, vīnkopības un selekcijas centrs.
Pilskalne	Mājokļu attīstība, atpūtas un rekreācijas centrs (Pilskalnes Siguldiņa), darījumu objekti, lauksaimnieciskā ražošana.
Šedere	Naftas produktu tranzīts, ražošana, lauksaimniecība un mežsaimniecība.
Eglaine	Loģistika, ražošana.
Pašuliene	Mājokļu attīstība, tīra un sakārtota vide.

Tabula 8: Attīstības centru specializācija

12.7. FUNKCIONĀLĀS SAITES

Ilūkste un Subate, kas atrodas Latvijas dienvidu pierobežā, kopā ar Zemgales reģiona mazpilsētām Aknīsti un Neretu veido Dienvidu pilsētu funkcionālo tīklu⁹. Šīs pilsētas sasaista valsts reģionālie autoceļi P70, P73 un tālāk P89, tādējādi savienojot ar Lietuvas Republiku, kā arī sasaistot nacionālas nozīmes centrus Daugavpili un Rīgu gar Daugavas kreiso krastu. Arī Ilūkstes novada iedzīvotājiem

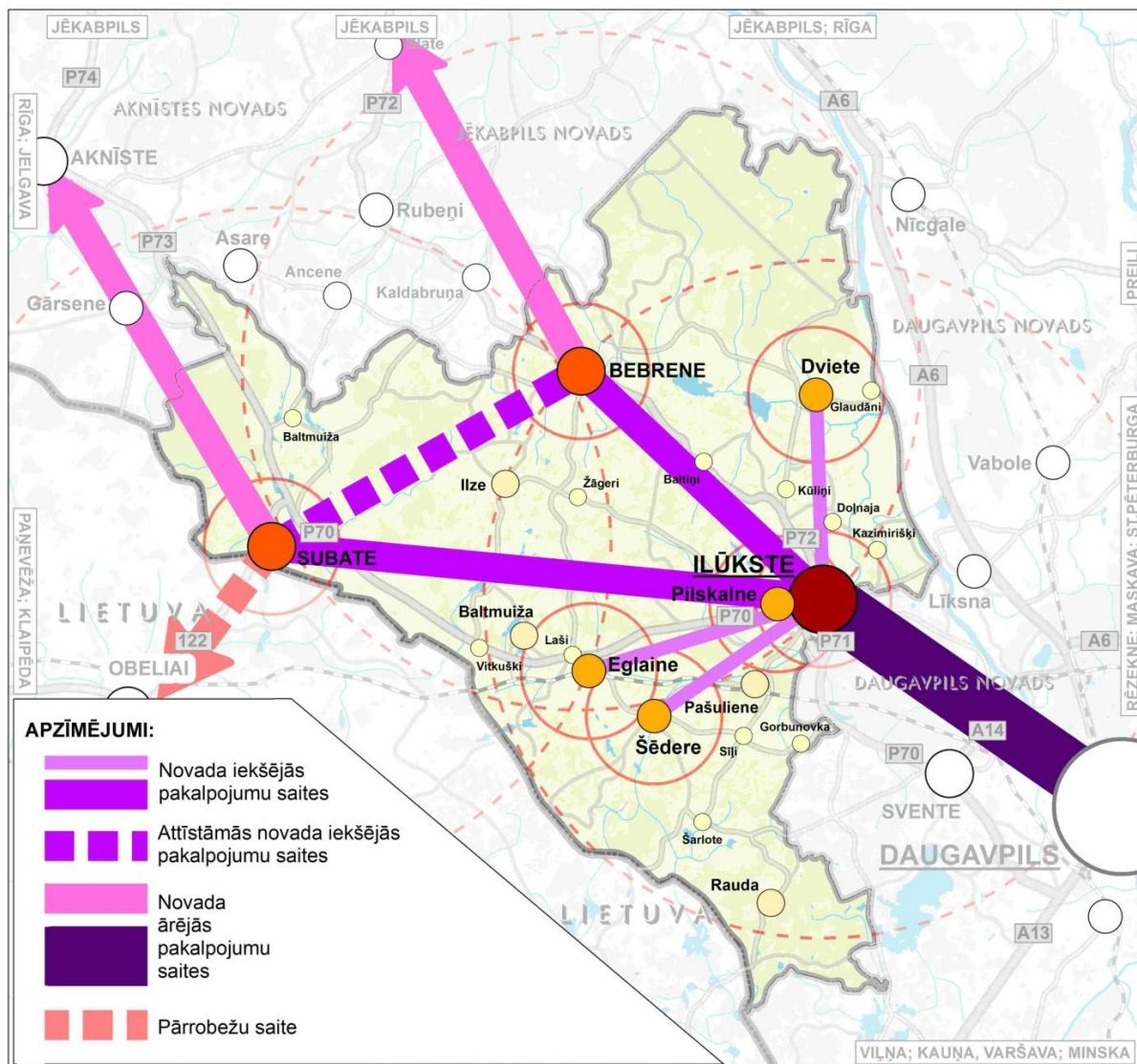
galvaspilsētas Rīgas sasniegšana gar Daugavas kreiso krastu ir izdevīgāka gan no mazāka attāluma un laika patēriņa, gan no zemākas transporta intensitātes uz šiem autoceļiem viedokļa.

Ņemot vērā novada lielākajos attīstības centros - Ilūkstes un Subates pilsētās, Bebrenes, Dvietes, Eglaines, Šēderes un Pilskalnes ciemos pieejamos un plānotos pakalpojumus, apdzīvoto vietu ģeogrāfisko novietojumu pie transporta koridoriem, kas nodrošina iedzīvotāju un uzņēmēju mobilitāti, veidojas dažādu līmeņu un intensitātes

⁹ Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums. II daļa. Telpiskās attīstības perspektīva, 2006, Latgales reģiona attīstības aģentūra

funkcionālās saites – novada iekšējās pakalpojumu saites starp administratīvo centru Ilūkti un pārējiem apdzīvotuma centriem, novada ārējās pakalpojumu saites ar

Daugavpils pilsētu un Sēlijas un Zemgales reģiona pilsētām, kā arī Rīgu un pārrobežu saite no Subates pilsētas uz Lietuvas Republiku (*skatīt 9.attēlā*).

Attēls 9: Perspektīvās pakalpojumu saites

Novada iekšējās funkcionālās saites veido mobilitātes trijstūri starp trijiem galvenajiem pakalpojumu centriem Ilūkti, Bebreni un Subati, ar mazāk intensīviem ceļu atzariem uz Dvieti, Eglaini, Pilskalni un Šēderi. Lai paaugstinātu iedzīvotāju dzīves kvalitāti, veicinātu uzņēmējdarbības aktivizēšanos, kā arī novada nozīmīgāko dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma centru - Bebreņu, Subates, Dviete, Pilskalnes tūrisma objektu atpazīstamību un iesaisti kopējā Sēlijas kultūrvēsturiskā reģiona tūrisma pakalpojumu

paketē, būtiski ir attīstīt tālāk savstarpējo saiti starp Subati un Bebreni. Asfalta seguma uzklāšana ceļa posmos no administratīvā centra Ilūkstes uz Bebreni, kā arī perspektīvajā attīstāmajā saitē starp Subati Lietuvas pierobežā un Bebreni, paaugstinātu gan novada iedzīvotāju dzīves kvalitāti, gan piesaistītu vairāk viesu, kas izmanto novadā piedāvātos pakalpojumus, tādējādi sekmējot novada ekonomisko izaugsmi un labklājības vairošanos.

Visintensīvākās ārējās funkcionālās saites veidojas ar tuvu atrodošos un labi sasniedzamo Daugavpils pilsētu, kurā strādā vai dodas saņemt pakalpojumus liela daļa no novada iedzīvotājiem. Arī perspektīvē prognozējama šīs tendences saglabāšanās. Mazāk intensīva kustība pēc pakalpojumiem, notiek Zemgales reģiona pilsētu - Jēkabpils, Aknīste, Jelgava u.c. virzienā, kas izskaidrojams gan ar lielāku attālumu, gan sliktāku ceļu kvalitāti, piemēram, nav asfalta seguma Jēkabpils virzienā, gan arī tur

pieejamo pakalpojumu daudzveidība nespēj konkurēt ar Daugavpils pilsētas lielo piedāvājumu. Atrašanās Lietuvas Republikas pierobežā, paver iespējas attīstīt tālāk esošo transporta un inženiertehnisko infrastruktūru, veidot pie Ilūkstes un Subates pilsētas loģistikas centrus, kombinētos transporta un kravu sadales terminālus, organizēt tranzīta kravu plūsmas, saīsinot kravu piegādātāju maršrutu garumu, ietaupot laika un finansiālos resursus.

12.8. VADLĪNIJAS APDZĪVOJUMA UN ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAI

- 1) Ilūkstes novada teritorijas plānojumā, lokālplānojumos, tematiskajos plānojumos un detālplānojumos veicināt novada teritorijas daudzcentru (policentriskas) un hierarhiski strukturētas apdzīvojuma sistēmas attīstību.
- 2) Atbilstoši attīstības centra līmenim, veidot līdzsvaru starp teritorijā izvietoto mājokļu, darbavietu, ražošanas objektu, publisko teritoriju un pakalpojumu skaitu un daudzveidību.
- 3) Sekmēt Ilūkstes un Subates pilsētu iekļaušanos Dienvidu pilsētu funkcionālajā tīklā un Sēlijas kultūrvēsturiskā reģiona pilsētu tīklā.
- 4) Veidot atšķirīgus, dinamiskus un baudāmus pilsētu un ciemu tēlus. Uzlabot pilsētu un ciemu teritoriju vides kvalitāti, nodrošinot pievilcīgu dzīves vidi iedzīvotājiem un investīciju vidi – investoriem.
- 5) Veicināt pilsētu un ciemu atsevišķu attīstības plānu izstrādi, detalizējot to perspektīvo specializāciju un prioritāri ieguldāmos finansiālos līdzekļus;
- 6) Pilsētu un ciemu teritorijās attīstīt pašvaldības dzīvojamo fondu un rezervēt teritorijas uzņēmējdarbības, tajā skaitā ražošanas un investīciju piesaistes mērķiem.
- 7) Pilsētu un ciemu teritorijās, kā arī to tiešā tuvumā nepieļaut iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes pasliktināšana ar trokšņu, smaku vai cita veida piesārņojumu.
- 8) Veicināt Sēlijas kultūrvēsturiskajam reģionam raksturīgās tradicionālās apdzīvojuma struktūras attīstību, saglabāt visu apdzīvoto vietu vietvārdus, revitalizēt un labiekārtot esošās apdzīvotās vietas, izvairoties no nepamatotas blīvas dzīvojamās apbūves veidošanās ārpus pilsētu un ciemu teritoriju robežām.
- 9) Jaunu ciemu vai blīvas dzīvojamās apbūves teritoriju veidošana lauku teritorijā pieļaujama tikai gadījumā, ja tā tiek pamatota lokālplānojumā un nodrošināta ar normatīviem atbilstošu tehnisko infrastruktūru.
- 10) Plānojot apdzīvoto vietu inženiertehnisko nodrošinājumu, atbalstīt inovatīvas un videi draudzīgas un energoresursus taupošas tehnoloģijas.
- 11) Blīvas apbūves teritorijās veicināt pieslēgumu veidošanu pie pašvaldības centralizētajiem ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumapgādes tīkliem vai savu autonomu centralizētu sistēmu būvniecību.
- 12) Plānojot jaunu mājokļu, pakalpojumu, ražošanas u.c. objektu attīstību, pēc iespējas primāri izmantot jau esošo

infrastruktūru, neizmantotās un pamestās apbūves teritorijas (ēkas un būves), veicināt degradēto teritorija sakārtošanu.

- 13) Pilsētu teritorijās noteikti funkcionālo telpu galvenie attīstības virzieni, kas neizslēdz šo teritoriju izmantošanu citiem mērķiem, ja tas tiek pamatots teritorijas plānojumā

vai lokālplānojumā un tieši nekonfliktē ar galveno attīstības virzienu.

- 14) Lauku teritorijā saglabāt raksturīgo kultūrvēsturisko ainavu ar atsevišķām viensētām un to grupām, lauksaimnieciskās ražošanas ēkām un būvēm, tūrisma un atpūtas pakalpojumu objektiem.

12.9. VADLĪNIJAS TERITORIJAS PLĀNOJUMAM

- 15) Izvērtēt un nepieciešamības gadījumā pārskatīt pilsētu un ciemu teritoriju robežas, noteikt teritorijas funkcionālo zonējumu, sabalansējot gan iedzīvotāju, gan pašvaldības ekonomiskās izaugsmes un uzņēmējdarbības attīstības, gan dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības intereses.

- 16) Bīvas dzīvojamās, jauktas un publiskās apbūves teritorijas koncentrēt pilsētu un ciemu teritoriju robežās.

- 17) Pilsētās un ciemos neplānot rūpnieciskās ražošanas nozares ar būtisku negatīvu ietekmi uz vidi un iedzīvotāju veselību, intensīvos lopkopības vai vistkopības

kompleksus un derīgo izrakteņu ieguves karjerus.

- 18) Lai saglabātu lauku ciemu iedzīvotāju tradicionālo dzīvesveidu un nodrošinātu lauksaimniecības zemju kā resursa daudzveidīgu izmantošanu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem, ciemu teritorijās plānot arī lauku zemes.

- 19) Lai veicinātu daudzveidīgas uzņēmējdarbības attīstību, lauku teritorijās, pēc nepieciešamības, plānot arī ražošanas, tehniskās un publiskās apbūves teritorijas.

13. GALVENIE TRANSPORTA KORIDORI UN INŽENIERKOMUNIKĀCIJAS

Būtisks pašvaldības teritorijas attīstības priekšnoteikums ir iekšējās un ārējās sasniedzamības nodrošināšana un videi draudzīgas tehniskās infrastruktūras esamība. Tādēļ ir būtiski novadā izveidot integrētu transporta infrastruktūras modeli, kas ietver autotransporta, dzelzceļa un velotransportu tīklus, kā arī veicināt modernas tehniskās infrastruktūras attīstību. Lai pilnvērtīgi izmantotu Ilūkstes novada stratēģisko novietojumu Lietuvas Republikas pierobežā un tranzīta attīstības iespējas, jāsekmē transporta infrastruktūras integrācija *Trans-Eiropas* transporta tīklā.

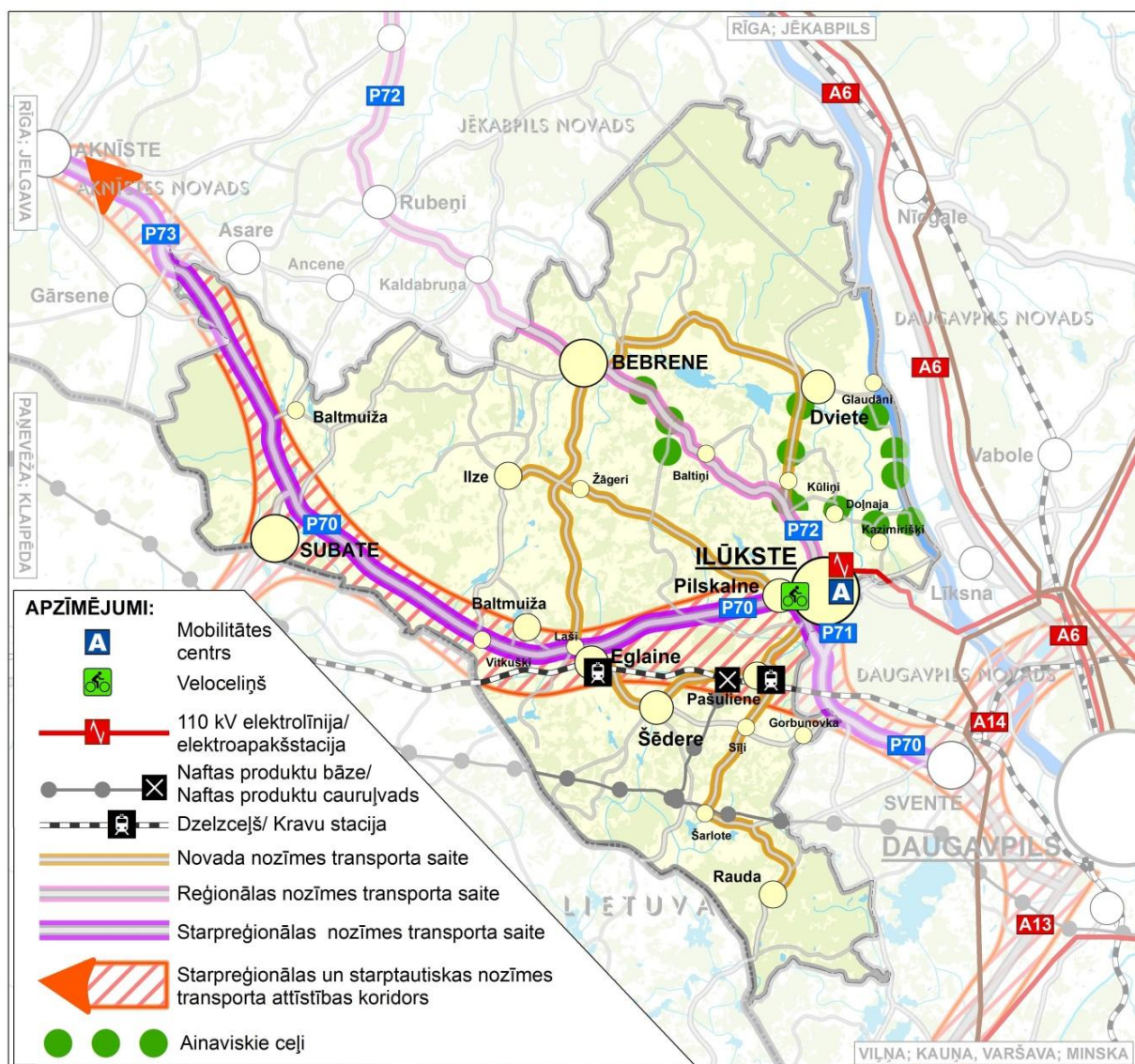
Autoceļiem ir galvenā loma novada un visu apdzīvoto vietu sasniedzamības nodrošināšanā. Esošais autoceļu tīkls ir pietiekami attīstīts un funkcionāls visu attīstības centru sasniegšanai, taču radikāli jāpaaugstina to kapacitāte un kvalitāte, rekonstrējot atsevišķus posmus, uzlabojot segumus, tādejādi paaugstinot pārvietošanās ātrumu un kvalitāti. Novada attīstības interesēs ir uzlabot vispārējo transporta pakalpojumu, tajā skaitā sabiedriskā transporta pārvadājumu kvalitāti, modernizēt un pilnvērtīgi izmantot esošo dzelzceļa infrastruktūru kravu pārvadājumiem.

Starpreģionālas un starptautiskas nozīmes transporta attīstības koridori ir valsts reģionālie autoceļi P70 Svente - Lietuvas robeža (Subate) un P73 Vecumnieki - Nereta - Subate. Tie, kopā ar valsts reģionālo autoceļu P89 Ķekava - Skaistkalne, iekļaujas autoceļa trases "Dienvidu stīga" koncepcijas tīklā. Autoceļu rekonstrukcija un uzlabošana būtiski veicinās Latvijas dienvidu pierobežas attīstību,

savienojot Daugavpili ar Rīgu gar Daugavas kreiso krastu. Turklāt tiks ievērojami samazināts ceļā pavadītais laiks un atslogots valsts galvenais autoceļš A6 Daugavas labajā krastā. Uzlabojot autoceļu apkalpes infrastruktūru, tiks stiprinātas telpiskās un ekonomiskās saites ar kaimiņvalsts Lietuvas Republikas attīstības centriem - Rokišķi, Paņeveža, Kauņa u.c. "Dienvidu stīgas" attīstība sekmēs ne tikai Ilūkstes novada mazo pilsētu Ilūkstes un Subates, bet arī kaimiņu novadu pilsētu - Aknīstes, Neretas u.c. un apkārtējo lauku teritoriju attīstību, kas atrodas Latvijas Republikas pierobežā.

Reģionālas nozīmes transporta koridors ir valsts reģionālie autoceļi P72 Ilūkste – Bebrene – Birži un P71 Pievedceļš Ilūkstei. Tie nodrošinās labu satiksmi un transporta plūsmu starp reģionālas un novadu nozīmes centriem reģionā un arī labu starpreģionu satiksmi. Autoceļš P72 Ilūkste – Bebrene – Birži veidos funkcionāli un ekonomiski nozīmīgu Daugavas kreisā krasta teritorijas saikni ar Jēkabpili – nacionālas nozīmes centru Zemgales reģionā. Autoceļi ir arī būtiski tūrisma un rekreācijas turpmākajai attīstībai.

Vietējas/novada nozīmes saites - visas novada teritorijas sasniedzamību un pašvaldības teritorijas līdzsvarotu attīstību nodrošinās valsts vietējas nozīmes autoceļi, kā arī pašvaldības ceļi. Tiem ir jābūt labā tehniskā stāvoklī un pakārtoti saistītiem ar reģionālas un starptautiskas nozīmes autoceļu tīklu. Būtiski ir attīstīt nosedzošu vietējas nozīmes ceļu tīklu un optimizēt pieslēgumu un krustojumu skaitu pie lielajiem autoceļiem.

Attēls 10: Galvenie transporta koridori un inženierkomunikācijas

Ainaviskie ceļi ir identificēti, lai saglabātu Sēlijas kultūrvēsturiskajam reģionam raksturīgās dabas un kultūrvēsturiskās ainavas, veicinātu tūrisma un rekreācijas attīstību novadā. Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta autoceļu posmu gar Daugavu, Pilskalnes Siguldiņā, no Ilūkstes uz Doļņaju un tālāk uz Dvieti, P72 posmā starp Baltiņiem un Bebreni u.c., kur paveras skaista skatu panorāmu veidošanu un attīstību par ainaviskajiem ceļiem, saglabājot ceļu raksturu un atvērtos ainaviskos skatus uz pauguraino reljefu, upēm, ezeriem un kultūrvēsturiskajiem objektiem.

Ilūkstes novada attīstības stratēģija atbalsta **sabiedriskā transporta** un **veloceliņu** attīstību un to lomas transporta infrastruktūras kopējā sistēmā paaugstināšanos, perspektīvā veloceliņa Ilūkste – Pilskalne izveidi no Ilūkstes uz Pilskalni (tajā skaitā Pilskalnes Siguldiņā). Kvalitatīvam sabiedriskajam transportam jānodrošina novada iedzīvotājiem iespējas pēc iespējas īsākā laikā sasniegt gan savas dzīves un darbavietas, gan pakalpojumus, tajā skaitā lielāko pakalpojumu centru - Daugavpili.

Dzelzceļa infrastruktūra. Ilūkstes novada teritoriju šķērso stratēģiskas nozīmes dzelzceļa līnija „Valsts robeža - Eglaine - Daugavpils” (atrodas divas kravu stacijas:

„Eglaine” un „Ilūkste”), kas nodrošina kravu pārvadājumus un to tranzīta koridoru. Novada attīstības interesēs ir saglabāt, pilnvērtīgi izmantot un modernizēt kravu pārvadājumu esošo dzelzceļa infrastruktūru.

Modernu un videi draudzīgu **inženierkomunikāciju**, tajā skaitā sakaru sistēmu nodrošinājums veicinās dzīves kvalitātes celšanos, uzņēmējdarbības aktivizēšanos ražošanas, loģistikas, tūrisma, pakalpojumu un citās jomās, sekmēs investīciju palielināšanos un līdz ar to darbavietu skaita un darba samaksas pieaugumu.

Ilūkstes novada teritoriju šķērso maģistrālie naftas cauruļvadi Polocka - Ventspils un

Polocka - Mažeiki. Pašulienes ciemā atrodas ražošanas dispečeru stacija “Ilūkste” (naftas produktu bāze).

Novada teritoriju šķērso 110 kV augstsprieguma elektrolīnijas, Ilūkstes pilsētā atrodas pārvaldes tīkla transformatoru 110/20 kV apakšstacija Nr.199 „Ilūkste”.

Galvenie transporta koridori, inženierkomunikāciju objekti, ainaviskie ceļi un veloceliņi attēloti 10.attēlā.

Ilūkstes novada IAS atbalsta esošās transporta un inženierkomunikāciju infrastruktūras saglabāšanu un modernizācija, kā arī turpmāku visa veidu tehniskās infrastruktūras attīstību.

13.1. VADLĪNIJAS TRANSPORTA UN INŽENIERKOMUNIKĀCIJU ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

- 1) Nodrošināt visu apdzīvoto vietu - gan pilsētu un ciemu, gan atsevišķu viensētu, ražošanas, pakalpojumu u.c. objektu lauku teritorijā sasniedzamība pa labas kvalitātes autoceļiem.
- 2) Plānot vienotu un savstarpēji saistītu transporta sistēmu. Pieslēgumus valsts autoceļiem veidot ievērojot hierarhijas principu: māju vai komersantu ceļš/pašvaldības ceļš - valsts vietējais autoceļš - valsts reģionālais autoceļš - valsts galvenais autoceļš.
- 3) Veicināt visu reģionālas, novada un vietējas nozīmes attīstības centru sasniedzamība pa melnā seguma (asfalta) ceļiem.
- 4) Pie starpreģionālas un reģionālas nozīmes satiksmes koridoriem attīstīt uzņēmējdarbību atbalstoša infrastruktūra, transporta apkalpes infrastruktūras tīklu utml.
- 5) Veicina kravu pārvadājumu dzelzceļa infrastruktūras modernizēšanu un uzlabošana, kravu tranzītu.
- 6) Atbalstīt veloceliņu, gājēju ceļu, pastaigu un tūrisma taku tīkla attīstību un to integrāciju kopējā transporta un tūrisma un atpūtas infrastruktūras pakalpojumu tīklā.
- 7) Veicot ainavisko ceļu rekonstrukciju un nodrošinot kvalitatīvu segumu, vienlaicīgi pēc iespējas saglabājams ceļa raksturs, ainava un izteiksmīgums.
- 8) Veidot vienotu un savstarpēji saskaņotu sabiedriskā transporta sistēmu, nodrošinot optimālas pārvietošanās iespējas visiem novada iedzīvotājiem, uzņēmējiem un tūristiem.
- 9) Atbalstīta videi draudzīgu pārvietošanās veidu - sabiedriskais transports, velotransports, elektromobīli, ūdenstransports, kājāmgājēji u.c. attīstību.
- 10) Pašvaldības teritorijas plānošanas dokumentos jāparedz visu ciemu un citu urbāno teritoriju nodrošinājums ar vides aizsardzības un sabiedrības veselības prasībām atbilstošām inženierkomunikācijām.

- 11) Teritorijas plānojumā jāattēlo galveno inženiertehnisko tīklu un objektu izvietojums un to aizsargjoslas, atbilstoši izstrādes mēroga precizitātei.
- 12) Galvenos inženiertīklus, pēc iespējas, kompakti koncentrēt koridoros gar autoceļiem, pilsētās un ciemos - ielu un ceļu sarkano līniju koridoros un nodalījuma joslās.
- 13) Veicināt ūdensapgādes, kanalizācijas, siltumapgādes un atkritumu apsaimniekošanas sistēmu modernizāciju, vides piesārņojuma samazināšanu un infrastruktūras pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanu.
- 14) Nodrošināt atbilstošas energoapgādes jaudas gan ražošanas, gan sabiedriskā un komercsektora, gan mājsaimniecību vajadzībām.
- 15) Paredzēt mūsdienu prasībām atbilstošu informācijas sistēmu izveidi, nodrošinot augstas kvalitātes sakaru infrastruktūru - telekomunikācijas un datu pārraides tīklus.
- 16) Visās apdzīvotajās vietās nodrošināt līdzvērtīgu pieeju informācijas un telekomunikāciju pakalpojumiem, tajā skaitā internetam, veicināt platjoslu interneta attīstību.
- 17) Atbalstīt „zaļo enerģiju” - alternatīvos energoapgādes veidu un videi draudzīgu tehnoloģiju attīstību, izmantojot vietējos atjaunojamos energoresursus - koksnes atkritumus, salmus, biogāzes, zemes/ūdens siltumsūkņi u.c.

13.2. VADLĪNIJAS TERITORIJAS PLĀNOJUMAM

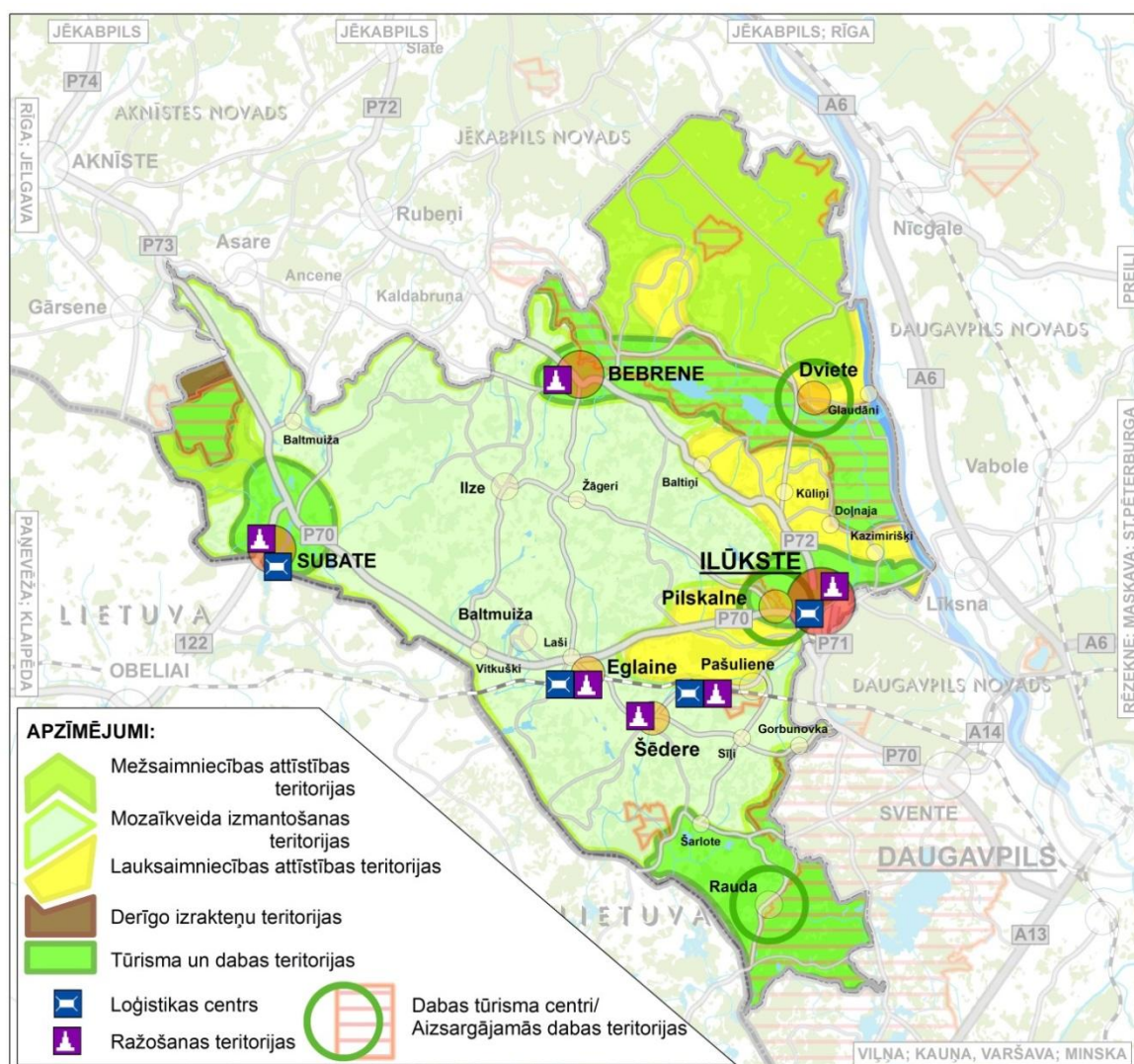
- 18) Jaunveidojamo dzīvojamo apbūvi plānot tādā attālumā no autoceļiem un dzelzceļa līnijas, kas neprasa papildus pasākumus aizsardzībai pret transporta radīto troksni, izplūdes gāzēm un citu negatīvo ietekmi uz cilvēku veselību.
- 19) Pilsētās un ciemos attēlot esošo un plānoto ielu un ceļu tīklu (atbilstoši izstrādes mēroga precizitātei), noteikt ielu kategorijas un galvenās prasības to tehniskajiem parametriem.
- 20) Precizēt un attēlot ainavisko ceļu posmus.
- 21) Noteikt prasības pieslēgumu veidošanai pie pašvaldības ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumapgādes sistēmām, veicinot pieslēgumu pie centralizētajām sistēmām skaita paaugstināšanos.
- 22) Izvirzīt nosacījumus alternatīvo energoapgādes objektu izvietošanai novada teritorijā.

14. NOZĪMĪGĀKĀS FUNKCIONĀLĀS TELPAS UN VADLĪNIJAS TO ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

Izvērtējot novada teritorijas attīstības priekšnoteikumus - ģeogrāfisko novietojumu, ekonomiskos, dabas un kultūrvēsturiskos resursus Latvijas, Sēlijas kultūrvēsturiskā reģiona un Latgales plānošanas reģiona un vietējās pašvaldības attīstības kontekstā, ņemot vērā Ilūkstes novada pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējumu, tiek iezīmētas pašvaldības teritorijas telpiskās struktūras attīstības prioritārās funkcionālās telpas:

- › Lauksaimniecības attīstības teritorijas;
- › Tūrisma un dabas teritorijas;
- › Ražošanas teritorijas un loģistikas centri;
- › Mežsaimniecības attīstības teritorijas;
- › Derīgo izrakteņu teritorijas;
- › Mozaikveida izmantošanas teritorijas.

Šajās teritorijās noteiktās galvenās funkcijas būs prioritāras un citas pakārtotās funkcijas nedrīkstēs konfliktēt vai apdraudēt galveno funkciju.

Attēls 11: Funkcionālās telpas

14.1. LAUKSAIMNIECĪBAS

ATTĪSTĪBAS TERITORIJAS

Lauksaimniecības attīstība tiek atbalstīta visā novada teritorijā, bet Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija īpaši izdala funkcionālo telpu „**Lauksaimniecības attīstības teritorijas**”. Tie ir meliorētu, iekoptu un apsaimniekotu lauksaimniecības zemju vienlaidu nogabali novada lauku teritorijā ar augstāku vērtību un nozīmi Sēlijas reģiona un Ilūkstes novada pašvaldības mērogā lopkopības, graudkopības, augkopības u.c. lauksaimniecības nozaru attīstībai, kā arī lauku teritorijas identitātes saglabāšanai.

Augkopība, lopkopība, lauksaimnieciskā ražošana un pakalpojumi, Sēlijas kultūrvēsturiskajam reģionam raksturīgu viensētu apbūve ir teritorijas telpiskās attīstības prioritārais virziens.

VADLĪNIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS TERITORIJU

ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

- 1) „**Lauksaimniecības attīstības teritorijas**” prioritāte ir visa veida lauksaimnieciskā darbība - augkopība, dārzenkopība, augļu un ogu audzēšana, lopkopība, lauksaimniecības produktu pārstrāde u.c., īpašs atbalsts ir videi draudzīgai lauksaimnieciskajai lielražošanai, lauksaimniecības produktu pārstrādei un bioloģiskajai lauksaimniecībai.
- 2) Veicināt lauksaimnieciskās ražošanas dažādošanu, līdztekus tradicionālajām lauksaimniecības nozarēm attīstot bioloģisko lauksaimniecību, biškopību, zivsaimniecību, netradicionālo lauksaimniecību (slieku, gliemežu utml audzēšanu), lauksaimniecības izpētes un selekcijas centrus.
- 3) Veikt pasākumus augsnes auglības samazināšanās novēršanai, meliorācijas sistēmu saglabāšanai un uzturēšanai,

erozijas un augsnes piesārņojuma mazināšanai.

- 4) Atbalstīt lauksaimniecības zemju konsolidāciju.
- 5) Neatbalstīt ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanu, meliorētu, auglīgu un iekoptu lauksaimniecības zemju apmežošanu.
- 6) Visā novada teritorijā atbalstīt lauku zemju elastīgu un daudzveidīgu izmantošanu – tūrismam un atpūtai, ražošanai, derīgo izrakteņu ieguvei un dažādu pakalpojumu sniegšanai.
- 7) Lai saglabātu novada lauksaimniecības zemju resursus, aizliegta vērtīgo lauksaimniecības zemju apmežošana. Teritorijas plānojumā jānosaka kritēriji (auglība ballēs, vienlaidus platības, meliorācijas sistēmas, izvietojums u.c.), kuriem izpildoties aizliegta vai atļauta lauksaimniecības zemju nogabalu apmežošana.

14.2. TŪRISMA UN DABAS TERITORIJAS

Tūrisma attīstību Ilūkstes novadā veicinās teritorijas bagātais dabas un kultūrvēsturiskais mantojums - Daugava, Dvietes un Ilūkstes u.c. upes, daudzie ezeri - Āzišķu, Lielais un Mazais Subates, Patmalnieku, Sviļu u.c., aizsargājamā ainavu apvidus „Augšzeme” gleznainās reljefs, dabas parka „Dvietes paliene” bioloģiskās vērtības, Pilskalnes Siguldiņas dabas takas, arhitektūras, arheoloģijas un mākslas pieminekļi – Lašu, Melnaiskalns u.c pilskalni, Baltmuižas kungu māja ar parku, Subates pilsētas vēsturiskais centrs u.c., kā arī novada cilvēki, kas saglabājuši dzīvas Sēlijas kultūrvēsturiskā reģiona tradīcijas un mājražošanas prasmes.

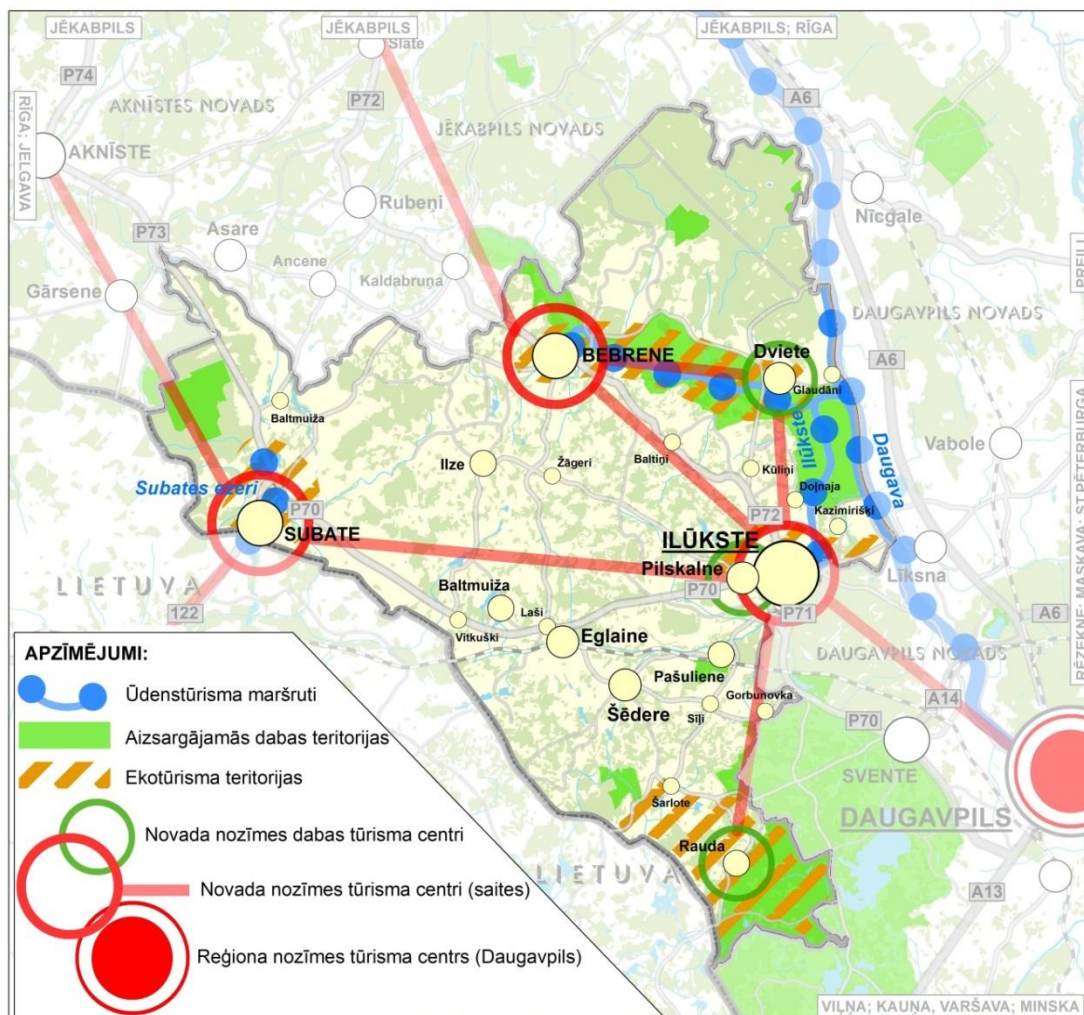
Apvienotajā funkcionālajā telpā „**Tūrisma un dabas teritorijas**” ietilpst tūrisma attīstībai un dabas un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai nozīmīgas teritorijas.

„Dabas teritorijas” veido īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tajā skaitā Natura 2000 vietas - dabas parks „Dvietes palieņi” (regulāri applūstošu palieņu pļavu aizsardzības teritorija pie Dvietes un Ilūkstes upes ietekas Daugavā, kas ir nozīmīga caurceļojošo ūdensputnu, tajā skaitā 28 Latvijas īpaši aizsargājamo putnu sugas pulcēšanās vieta pavasarī), aizsargājamais ainavu apvidus „Augšzeme” (teritorijā ietilps arī Sventes dabas parks), astoņi dabas liegumi - Baltmuižas purvs, Bardinskas ezers, Dvietes dumbrāji, Kinkausku meži, Pašulienes mežs, Pilskalnes Siguldiņa, Raudas meži, Skujines ezers, kā arī mikroliegumi un dižkoki. Ņemot vērā šo teritoriju valsts aizsardzības statusu un nozīmi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, to izmantošanai ir noteiktas atsevišķas vadlīnijas. Ilūkstes novada IAS atbalsta viesu māju, kempingu, atpūtas kompleksu u.c. pakalpojumu un tūrisma infrastruktūras attīstību visā novada teritorijā, bet īpaši izceļ

„Tūrisma un dabas teritorijas”, kurās ir visaugstākais potenciāls teritorijas izmantošanai dabas un kultūras tūrismā, aktīvajai un pasīvajai atpūtai.

12.attēlā attēlotas nozīmīgākās teritorijas tūrisma attīstībai - īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, ekotūrisma teritorijas, novada nozīmes tūrisma centri - Ilūkste, Bebrene un Subate, dabas tūrisma centri Dviete un Rauda, ūdenstūrisma maršruti pa Daugavas, Dvietes un Ilūkstes upēm, Subates ezeros.

Būtiski tūrisma centros ir veidot tūrisma un informācijas centrus vai to filiāles, centros un novada lauku teritorijā attīstīt tūrisma infrastruktūru, tādējādi nodrošinot aktuālu un pieejamo informāciju par dažādu tūrisma un atpūtas produktu piedāvājumu, aktīvās un pasīvās atpūtas, izziņās dabā – putnu vērošanas u.c. iespējām, kultūrvēsturiski interesantiem objektiem, nakšņošanu, ēdināšanu, inventāra nomu u.c.

Attēls 12: Tūrisma attīstības teritorijas

VADLĪNIJAS TŪRISMA TERITORIJU ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

- 1) „**Tūrisma teritorijas**” prioritāte ir dažādas dabas un kultūrvēsturiskajai videi draudzīgas ar tūrismu un atpūtu saistītas aktivitātes un saimnieciskā darbība, kā arī tūrisma un atpūtas infrastruktūras attīstība.
- 2) Atbalstīt daudzveidīga tūrisma produkta izveidi, veidojot dažādas aktīvā, izziņas un pasīvā tūrisma un atpūtas pakates un iesaistot vienotā tūrisma pakalpojumu infrastruktūras tīklā dažādus dalībniekus - zemniekus, uzņēmējus, amatniekus, mājražotājus u.c.
- 3) Saglabāt Sēlijas kultūrvēsturisko identitāti, ainavu daudzveidību un mozaīkveida raksturu.
- 4) Nodrošinātu sabiedrībai brīvas piekļuves iespējas pie publiskajiem ūdeņiem, labiekārtot publiskās piekļuves atpūtas vietas pie ūdeņiem.
- 5) Pirms tūrisma un atpūtas teritoriju, apbūves un labiekārtojuma objektu izveides, izvērtēt visus potenciālie dabas un kultūrvidi ietekmējošie faktori, pēc iespējas novēršot nelabvēlīgo ietekmi.
- 6) Pēc nepieciešamības, veicināt individuālo aizsardzības zonu projektu izstrādi kultūras pieminekļu teritorijām.
- 7) Apmežojot mazvērtīgās lauksaimniecības zemes, nepieļaut ainavisko skatu perspektīvu un kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu aizsegšanu.
- 8) Popularizēt novada unikālās kultūrvēsturiskās, dabas un sociālās bagātības gan reģionālā un Latvijas, gan starptautiskā mērogā, izstrādāt vienotu novada tūrisma attīstības un sadarbības ar kaimiņu novadiem stratēģiju, Ilūkstes novada un tā tūrisma centru atpazīstamības zīmolus.

VADLĪNIJAS DABAS TERITORIJU ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

- 1) „**Dabas teritoriju**” prioritāte ir dabas un kultūras mantojuma saglabāšana un aizsardzība, saimnieciskās darbības, tajā skaitā tūrisma un atpūtas sabalansējama ar vides aizsardzības un bioloģiskās daudzveidības mērķiem.
- 2) Ievērot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju normatīvajos aktos noteikto teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, pieļaujamos un aizliegtos saimnieciskās darbības veidus.
- 3) Ņemt vērā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānos noteiktos apsaimniekošanas pasākumus teritoriju dabas vērtību saglabāšanai. Veicināt īpaši aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrādi, īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām, kurām tie nav izstrādāti.
- 4) Plānojot ar tūrismu un atpūtu saistītas aktivitātes, izvairītos no paaugstinātas slodzes uz ekosistēmām un aizsargājamajām augu un putnu sugām radīšanas.
- 9) Nepieļaut normatīviem neatbilstoši attīrītu kanalizācijas notekūdeņu noplūdi upēs, ezeros u.c. ūdeņos. Īpašu uzmanību pievērst ūdeņu kvalitātes saglabāšanai un paaugstināšanai, veikt pašvaldības vides monitoringu.
- 5) Izstrādāt publisko ūdeņu apsaimniekošanas plānus, iekļaujot tajos prasības motorizēto ūdenstransportu izmantošanai.
- 6) Identificēt pašvaldības nozīmes aizsargājamās dabas un kultūrvēsturiskos objektus, prasības to aizsardzībai, apsaimniekošanai un apbūves veidošanai.

14.3. RAŽOŠANAS TERITORIJAS

Ņemot vērā novada ģeogrāfisko novietojumu dienvidu pierobežā, starpreģionālas (nacionālas) nozīmes transporta koridorus - autoceļus P73 un P70, kas sasaista ar Latvijas galvaspilsētu un lielāko ekonomisko centru Rīgu un Lietuvas Republikas ekonomiskajiem centriem, kā arī teritoriju šķērsojošo SIA „LatRosTrans” maģistrālo naftas cauruļvadu un dzelzceļu līniju kravu pārvadājumiem, Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija izdala funkcionālo telpu „**Ražošanas teritorijas un loģistikas centri**”, kurās ir augstāks potenciāls - industriālo zonu, transporta un loģistikas pakalpojumu, kravu un naftas tranzīta attīstībai. Iespējas loģistikas centru izveidošanai ir vairākos Ilūkstes novada attīstības centros – Ilūkstē, Subatē, Pašulienē un Eglainē.

Šajās teritorijās veiksmīgi var izmantot esošo transporta un inženiertehnisko infrastruktūru, ēkas un būves, attīstīt to un veidot dažāda veida rūpniecības uzņēmumus, kravu sadales un loģistikas centrus. Tādejādi tiks sekmēta pašvaldības ekonomiskie attīstība, investīciju piesaiste un uzņēmējdarbības nozaru daudzveidošana, līdz ar to arī darbavietu radīšana un labklājības pieaugums novada iedzīvotājiem.

VADLĪNIJAS RAŽOŠANAS TERITORIJU UN LOĢISTIKAS CENTRU ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

- 1) „**Ražošanas teritorijas un loģistikas centru**” prioritāte ir industriālo zonu, transporta, loģistikas un tranzīta pakalpojumu - transporta terminālu, loģistikas centru u.c., tehniskās infrastruktūras attīstība. Īpaši tiek atbalstīta zinātnietilpīgo un inovatīvo ražošanas uzņēmumu veidošana, bezatkritumu un videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešana, produkcijas ar augstāku pievienoto vērtību ražošana.
- 2) Atbalstīt vispārīgās un vieglās ražošanas uzņēmumu veidošanu visā novada teritorijā, turpmākajā plānošanas procesā izvērtējot to vietas un ietekmes atbilstību un pēc iespējas izvairoties no konfliktsituācijas starp

ražošanu, dzīvojamo telpu un vides aizsardzību.

- 3) Izmantot, iesaistīt aprītē un turpināt attīstīt esošo tehnisko infrastruktūra - ceļus, dzelzceļa līniju, naftas vadu, noliktavu, ražošanas u.c. ēkas un būves.
- 4) Atbalstīt transporta infrastruktūras, loģistikas un tranzīta apkalpes zonu, daudzveidīgu pakalpojumu (ēdināšana, valūtas maiņa, degvielas un gāzes uzpildes stacijas, tehniskā apkope, moteli u.c.) infrastruktūras attīstību pie galvenajiem satiksmes un inženierkomunikāciju koridoriem, optimālu tranzīta kravu plūsmu organizāciju.

14.4. MEŽSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS TERITORIJAS

Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta meža resursu izmantošanu videi draudzīgā un racionālā veidā, saglabājot meža ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas. Veicinot augstvērtīgu mežu audzēšanu un kokapstrādes uzņēmumu veidošanos ar augstu gala produkcijas pievienoto vērtību, tiks paaugstināta gan meža vērtība, gan pašvaldības ekonomiskā izaugsme un iedzīvotāju labklājība. Tajā pašā laikā būtiski ir saglabāt mežu ekosistēmu bioloģiskā daudzveidību un nodrošināt gan novada iedzīvotāju un viesu vajadzības pēc atpūtas mežā, tajā skaitā sēņošanas un ogošanas, kā arī dabas vides izziņas.

Kā „**Mežsaimniecības attīstības teritorijas**” tiek noteiktas kvalitatīvās mežu masīvu teritorijas Dvietes, Pilskalnes u.c. pagastos.

VADLĪNIJAS MEŽSAIMNIECĪBAS TERITORIJU ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

- 1) „**Mežsaimniecības attīstības teritorijas**” prioritāte ir mežsaimnieciska izmantošana - mežizstrāde un ar kokapstrādi saistītas ražotnes - koksnes pārstrāde, mēbeļu un galdniecības izstrādājumu, būvkonstrukciju ražošana u.c.
- 2) Īpaši atbalstīt kokapstrādes uzņēmumu veidošanos kokapstrādes gala produkcijas ar

augstu pievienoto vērtību ražošanai, koksnes bezatkritumu izstrādes u.c. inovatīvās tehnoloģijas.

- 3) Veicināt ilgtspējīgu un vietai atbilstošu meža resursu apsaimniekošanu un atjaunošanu.
- 4) Visā novada teritorijā atbalstīt meža zemju izmantošanu medību un dabas tūrismam, sportam, atpūtai un pakalpojumu sniegšanai.
- 5) Apsaimniekojot mežu teritorijas, kas atrodas īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās un kultūras pieminekļu aizsardzības zonu teritorijās, ņemt vērā šo teritoriju normatīvo aktu prasības.
- 6) Radīt atbilstošus apstākļus mežu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, kā arī atpūtas mežā iespēju nodrošināšanai.

14.5. DERĪGO IZRAKTEŅU TERITORIJAS

Lai racionāli izmantotu zemes dzīļu resursus - smilti, kūdru, sapropeli u.c. Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija nosaka prioritārās „**Derīgo izrakteņu teritorijas**” - Baltmuižas kūdras purvu teritorijas, smilts atradnes Dvietes, Šēderes pagastos u.c., kur ir izpētīti un pieejami nozīmīgi derīgo izrakteņu krājumi, jau ir izveidojusies ražošanas bāze un transporta un inženiertehniskā infrastruktūra.

Novada ezeros ir konstatēti arī sapropēja resursi – Subates apkārtnē u.c., sapropēja izstrāde un izmantošana veicinās arī ezeru ekosistēmu atjaunošanos.

Lai pilnvērtīgāk izmantotu novada ģeoloģisko potenciālu, tiek saglabāta atklāta iespēja iegūt perspektīvos derīgos izrakteņus arī pārējā lauku teritorijā, turpmākajā plānošanas procesā izvirzot nosacījumus, lai pēc iespējas novērstu iespējamus interešu konfliktus starp derīgo izrakteņu ieguvēju un/vai pārstrādātāju un vietējo iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes un dabas aizsardzības nodrošināšanas interesēm.

VADLĪNIJAS DERĪGO IZRAKTEŅU TERITORIJU ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

- 1) „**Derīgo izrakteņu teritoriju**” prioritāte ir rūpnieciska karjeru izstrāde, derīgo izrakteņu pārstrāde un būvmateriālu ražošana, kā arī cita veida ražošana, kas saistīta ar derīgo izrakteņu ieguvī, īpaši atbalstot videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešanu un produktu ar augstu pievienoto vērtību radīšanu.
- 2) Atbalstīt sapropēja ieguvī ezeros, ezeriem pieguļošajās teritorijās - tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai nepieciešamo tehnoloģisko iekārtu un rūpniecības uzņēmumu izvietojumu.
- 3) Neatbalstīt derīgo izrakteņu ieguvī pilsētās un ciemos, īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, kultūras pieminekļu un ainaviski vērtīgajās teritorijās.
- 4) Īpašu uzmanību pievērst pasākumiem, kas ierobežo trokšņu, putekļu un cita veida piesārņojumu, mazina negatīvo ietekmi uz dabas vidi un cilvēku dzīves vidi, satiksmes drošības, pazemes ūdens resursiem u.c.
- 5) Atbalstīt perspektīvo derīgo izrakteņu ieguvī arī meža un lauksaimniecības zemēs, pirms tam veicot ģeoloģisko izpēti un saņemot derīgo izrakteņu ieguves licenci/atļauju, atbilstoši normatīvajiem aktiem.

14.6. MOZAĪKVEIDA IZMANTOŠANAS TERITORIJAS

Visā pārējā novada lauku teritorijā tiek atbalstīta jaukta mozaīkveida zemes izmantošana un daudzveidīga saimnieciskā darbība – lauksaimniecība, tūrisms un rekreācija, ražošana, mežsaimniecība, derīgo izrakteņu ieguve, dažādu pakalpojumu sniegšana u.c. saskaņā ar pašvaldības plānošanas dokumentiem.

14.7. ILŪKSTES UN SUBATES PILSĒTU TESPISKĀ STRUKTŪRA

14.7.1. ILŪKSTES PILSĒTA

Reģionālās nozīmes centra - **Ilūkstes pilsētas** urbāno vidi veido vēsturiskā, galvenokārt mazstāvu dzīvojamās un publiskās apbūves struktūra, kas izvietojusies abās pusēs gar galveno dabisko lineāro asi - Ilūkstes upi, kā arī galvenajām transporta asīm - Raiņa un Brīvības ielu.

Ilūkste kā jau Sēlijas mazpilsētai nav raksturīga blīvi apbūve, dažādos laika periodos celtās privātmājas, divu līdz piecu stāvu daudzdzīvokļu nami, sabiedriskās un komerciestādes (skolas, bērnudārzs, pasts, veikali u.c.) mijās ar publiskās ārtelpas teritorijām – parkiem un skvēriem, stadionu, brīvdabas estrādes un atpūtas teritoriju, kapsētu u.c., transporta ielām, gājēju ietvēm un celiņiem un plašām neapgūtām dabiskās pamatnes teritorijām pilsētas ziemeļaustrumu daļā.

Ilgspējīgas attīstības stratēģija nosaka pilsētas telpiskās struktūras attīstības galvenās funkcionālās telpas: **centra attīstības teritorijas** (vēsturiskais centrs ar daudzfunkcionālu izmantošanu (publiskās apbūve - novada dome, trīs konfesiju baznīcas, autoosta u.c., centrālais skvērs, dzīvojamā apbūve - privātmājas, mazstāvu daudzdzīvokļu nami), **darījumu attīstības teritorijas** (SIA „Dinaz” degvielas uzpildes stacija, esošās un plānotās komercieritorijas pie P71, Pilskalnes ielas), **publiskās attīstības teritorijas** (vidusskolas, bērnudārzs, stadions u.c.), **dzīvojamās attīstības teritorijas** (privātmājas un līdz 5stāvu daudzdzīvokļu mājas), **ražošanas attīstības teritorijas** (esošās un plānotās ražošanas teritorijas gar Zemgales un Strēlnieku

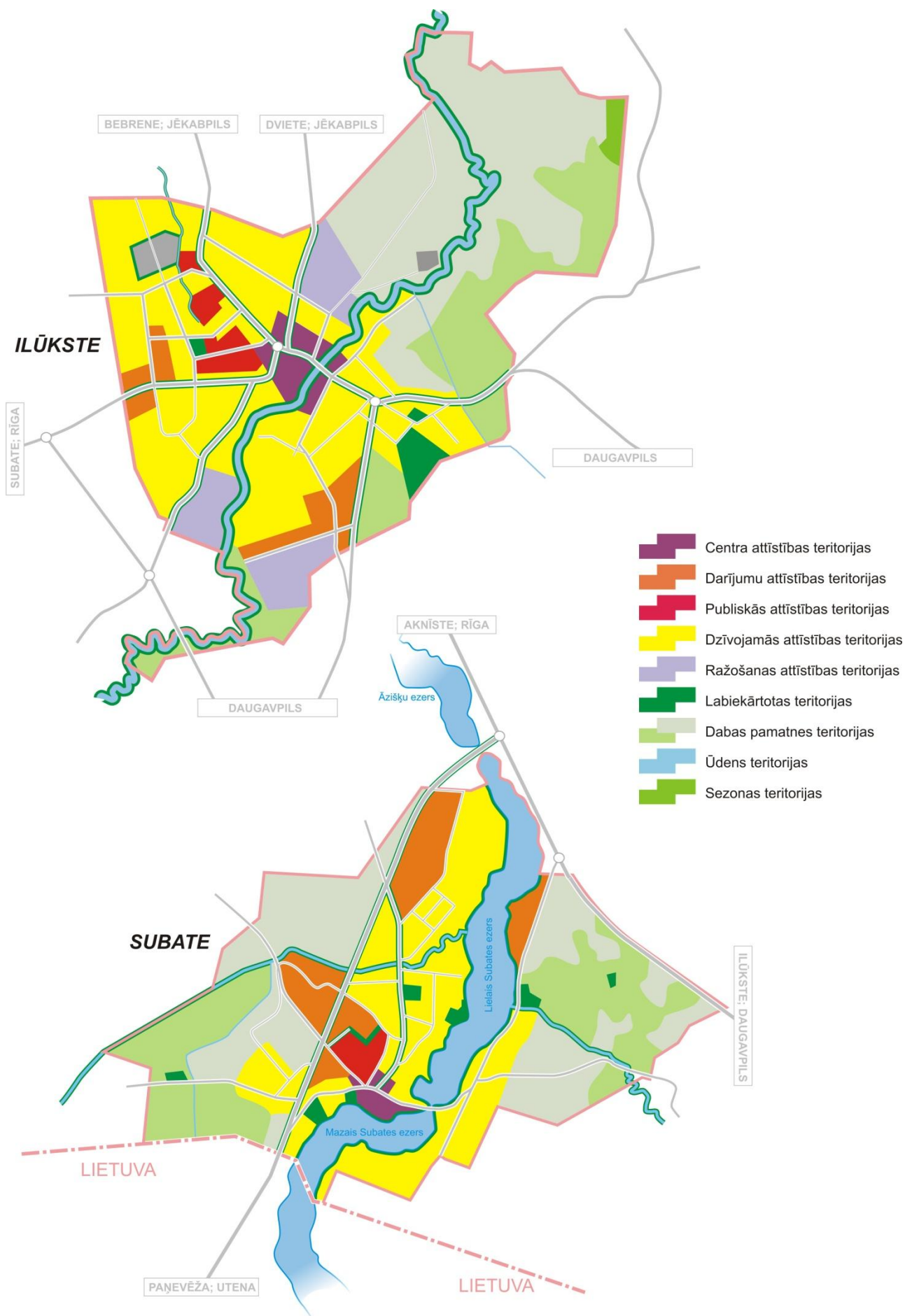
ielām, bijušās putnu fermas teritorija), **labiekārtotas teritorijas, sezonas teritorijas** (mazdārziņu teritorijas), **ūdens teritorijas** (Ilūkstes upe) **un dabas pamatnes teritorijas** pilsētas ziemeļaustrumu daļā (*skatīt 12.attēlu*).

Būtiski ir stiprināt pilsētas vēsturiskā centra lomu, uzlabot vides kvalitāti, veicināt iedzīvotāju skaita saglabāšanu vismaz esošajā līmenī un dažāda veida apbūves attīstību, kā arī publiskās telpas pievilcības veicināšanu un „atvēršanu” pilsētas iedzīvotājiem un viesiem.

14.7.2. SUBATES PILSĒTA

Lietuvas pierobežā, skaistā ainaviskā vietā - Lielā Subates ezera un Mazā Subates ezera krastos, starp valsts reģionālo autoceļu P70 un Jelgavas ielu, izvietojusies Subates pilsēta. Apbūvētās teritorijas aizņem procentuālu mazu pilsētas teritorijas centrālo daļu, pilsētas robežās atrodas plašas zilo - ūdeņu un zaļo – mežu un lauksaimniecības zemju struktūru daļas.

Ilgspējīgas attīstības stratēģija nosaka pilsētas telpiskās struktūras attīstības galvenās funkcionālās telpas: **centra attīstības teritorijas** (vēsturiskais centrs ar daudzfunkcionālu izmantošanu - dzīvojamās mājas, sabiedriskās ēkas un zaļās teritorijas), **darījumu attīstības teritorijas, publiskās attīstības teritorijas** (pagasta pārvalde, pamatskola ar stadionu, bērnudārzs u.c.), **dzīvojamās attīstības teritorijas** (privātmājas un mazstāvu daudzdzīvokļu mājas), **labiekārtotas teritorijas** (parki un skvēri, labiekārtotās pludmales), **ūdens teritorijas** (Lielais Subates ezers un Mazais Subates ezers) **un dabas pamatnes teritorijas** (lauksaimniecības zemes un mežu teritorijas) (*skatīt 12.attēlu*).

Attēls 12: Ilūkstes un Subates pilsētu attīstības teritorijas

15. TĒLPISKĀS PERSPEKTĪVAS ATTĪSTĪBAS VIRZIENI

Ilūkstes novada teritorijas telpiskās attīstības perspektīva ir veidota, lai sniegtu pašvaldībai ilgtspējīgas attīstības iespējas, nodrošinātu gan Ilūkstes un Subates pilsētu un ciemu, gan lauku teritorijas pilnvērtīgu funkcionēšanu, dažādas saimnieciskās darbības iespējas un kvalitatīvu dzīves vidi iedzīvotājiem, labvēlīgu investīciju vidi uzņēmējiem ar modernu un videi draudzīgu satiksmes un inženiertehnisko infrastruktūru, saglabātu bagāto dabas un kultūrvēsturisko mantojumu.

Visu funkcionālo telpu - „Lauksaimniecības attīstības teritoriju”, „Tūrisma teritoriju”, „Dabas teritoriju”, „Ražošanas teritoriju”, „Mežsaimniecības attīstības teritoriju”, „Derīgo

izraķeņu teritoriju” un un „Mozaīkveida izmantošanas teritoriju” attīstības politikās jāintegrē nosacījumi bioloģiskās daudzveidības, kultūrvēsturiskā mantojuma vides kvalitātes saglabāšanai un aizsardzībai.

Kā galvenie telpiskās perspektīvas attīstības virzieni tiek izvirzīti – policentriskas un vienotas apdzīvojuma sistēmas veidošana, lauku teritorijas izmantošanas daudzveidošana – lauksaimniecības, mežsaimniecības, ražošanas, tūrisma un dažādu pakalpojumu sniegšanas mērķiem un modernas, videi draudzīgas satiksmes un inženierkomunikāciju infrastruktūras attīstība (*skatīt 13.attēlu*).

Attēls 13: Telpiskās perspektīvas attīstības virzieni

Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2030.gadam

Izstrādātājs – SIA „Reģionālie Projekti”: Līna Dimitrijeva, Santa Pētersone,
Sanita Fazilova, Aira Veinberga, Ivo Narbutis, Laura Dimitrijeva u.c.

Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 502, Rīga, LV – 1045, Latvija.

Tel.: +371 67 32 08 09, Fakss: +371 67 32 09 07

www.rp.lv

